
Lugupeetud lugeja,

Teie käes on ülevaade, mis aitab Teil luua pildi ühe iseseisva riigi jaoks väga olulise valdkonna - telekommunikatsiooni - riikliku korraldamisega tegeleva institutsiooni loomisest ja arengust.

1991. aastal loodud Elekterside Inspektsioon (alates 1998. aastast Sideamet) pidi alustama oma aja ära elanud süsteemi ümberkorraldamisega ja ajakohaseks muutmiseks peaaegu tühjalt kohalt nagu ka paljud teised samal perioodil loodud riigiasutused. Olukorra muutis meie jaoks komplitseeritumaks ka Vene sõjaväe paiknemine Eestis 1994. aastani.

Kümnele aastale tagasi vaadates saab Elekterside Inspektsiooni/Sideameti tegutsemise jagada kolmeks arenguetapiks:

- kõigepealt loodi organisatsioon, mis haldas iseseisvas riigis raadiosagedusala ning korraldas raadiosaateseadmete kasutamist;

- järgnevas etapis lisandus eetriringhäälingu (1994) ning kaabellevi (1999) valdkondades järelevalve teostamine;

- lõpuks (1998-2000) toimus ainult tehnilise regulatsiooniga tegelenud struktuuri ümberkujundamine telekommunikatsiooni kui majandusharu regulaatoriks.

Edasi tulevikku vaadates tuleb tõdeda, et ülesannete lisandumine pole veel peatunud. Aletes 1. jaanuarist 2002.a. tuleb Sideametil täitma hakata ka postside regulaatori rolli, aga sellest räägib Teile mõni Sideameti järgnevatest raamatutest.

Täna kõiki neid inimesi ja organisatsioone, kes on meie tegemistes osalenud või sellele oma oskuste või vahenditega kaasa aidanud. Eriti tahaks nimetada endisi ja praeguseid Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu ning Soome, Norra, Rootsi ja Taani eksperte, kes algusaegadel aitasid luua baasi edasiseks arenguks.

Samuti tänan ka kõiki Sideameti töötajaid, koostööpartnereid ja kliente möödunud kümne aasta jooksul ühiselt tehtu eest.

1991

- Toomas Sõmera on Sideminister kuni 06. 91, peale ministeeriumite reorganiseerimist saab transpordi- ja sideministriks Tiit Vähi;
- 16. jaanuarist hakkab kehtima "Sideseadus";
- 23.- 26. jaanuaril vahetab NSV Liit seni käibel olnud 50- ja 100-rublased uute vastu;
- 12. märtsist alustab Eesti Pank välisvaluuta ostu: 1 USD= 23 RBL;
- 17. oktoobril võtab ülemnõukogu vastu "Maareformi seaduse". See jõustub 1. novembrist;
- Eesti Panga presidendiks saab Siim Kallas.

24. jaanuaril 1991.a. andis Eesti Vabariigi Valitsus välja korralduse nr 17-k "Sidekorralduse reorganiseerimisest Eesti Vabariigis", millega nõustuti Eesti Vabariigi Sideministeeriumi ettepanekuga alates 01. juulist 1991.a. lahutada üksteisest postside ja elekterside majandus- ja finantstegevus.

Nii pandi alus riigiettevõtetele "Eesti Post" ja "Eesti Telekommunikatsioonid". Sideministeeriumi ettepanek oli Sideministeeriumi likvideerimine ja Transpordi- ja Sideministeeriumi moodustamine. Samas korralduses oli ära toodud ka Eesti Vabariigi Elekterside Inspektsiooni loomise vajalikkus, mille baasiks pidi kujunema senine Sideministeeriumi Riiklik Elekterside Inspektsioon.

06. juuni 1991.a. Vabariigi Valitsuse määruse nr 99 kohaselt moodustati transpordi- ja sideministri valitsemisalas Eesti Vabariigi Elekterside Inspektsioon ning kahe kuu jooksul pidi valmima inspektsiooni põhimääruse projekt, et see esitada kinnitamiseks Vabariigi Valitsusele.

Inspektsiooni loomine oli tingitud vajadusest luua iseseisva riigi jaoks struktuur, mis tegeleks raadiosagedusala kasutamise korraldamisega ja esindaks oma valdkonnas Eesti riigi huve rahvusvahelisel areenil.

Vabariigi Valitsuse 17. juuni 1991.a. korralduse alusel kinnitas transpordi- ja sideminister alates 08. juulist 1991.a. Elekterside Inspektsiooni direktoriks Jüri Jõema.

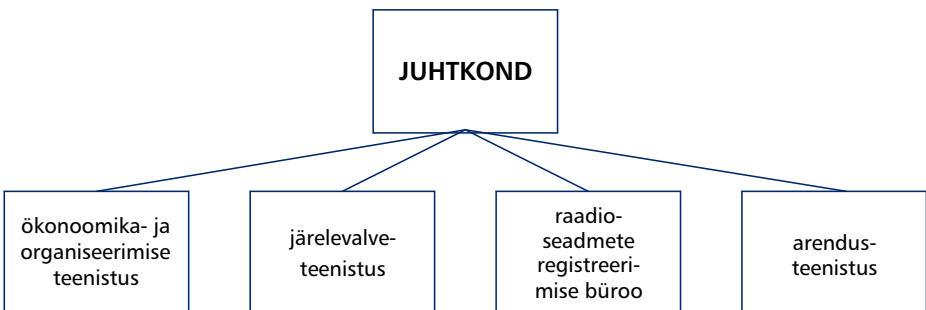
Nüüd algas inspektsiooni loomisega seonduv praktiline tegevus. Elektriside Inspektsiooni direktor esitas inspektsiooni põhimääruse Vabariigi Valitsusele ning see kinnitati 14.08.91.a.

Seda kuupäeva saab pidada Elekterside Inspektsiooni sünnipäevaks.

Põhimääruse kohaselt oli Elekterside Inspektsioon Vabariigi Valitsusele alluv riigivalitsemisorgan, mis tegutses transpordi- ja sideministri valitsemisalas. Inspektsiooni põhiülesanneteks olid raadioelektronika- ja kõrgsagedus-seadmete ning raadiosidevõrkude (ka raadio- ja televisiooni saate- ja vastuvõtuvõrkude) elektromagnetilise ühitatavuse tehniliste tingimuste kooskõlastamine, tehniliste nõuete esitamine nende projekteerimiseks ja ehitamiseks, loa andmine nende kasutamiseks, samuti raadioelektronika- ja kõrgsagedus-seadmete maale toomiseks. Oluliseks töövaldkonnaks oli ka raadioelektronika- ja kõrgsagedus-seadmete ning raadiosidevõrkude tehnilistele nõuetele vastavuse kontrollimine ning sidealase seadusandluse täitmise jälgimine. Inspektsiooni tööks oli ka raadiosageduste kasutamise planeerimine ja rahvusvaheline koordineerimine, raadiohäirete põhjuste väljaselgitamine ning abi-nõude rakendamine nende kõrvaldamiseks. Tähtsat rolli pidi edaspidises tegevuses mängima ka rahvusvaheline koostöö, kuna oli vaja tagada Eesti kui iseseisva riigi huvide kaitse ja esindatus rahvusvahelistes organisatsioonides. Ka siseriiklike regulatsioonide väljatöötamisel tuli arvestada rahvusvaheliselt kehtivate reeglite ja tavadega, et tagada inspektsiooni töö efektiivsus ja võimalikult kiirem areng.

Nüüd, kui inspektsiooni ülesanded, õigused ja kohustused olid määratletud ja kinnitatud, tuli asuda organisatsiooni loomisele.

Elekterside Inspektsiooni esimene struktuur:

02. septembril toodi 11 töötajat (S.Mohnatšova, L.Andrejeva, T.Kroon, R.Tappo, J.Vassiljeva, I.Kitsing, I.Hansman, J.Matsina, A.Pihla, H.Pilisner ja

H.Kreintal) üle Raadio- ja Televisiooni Saatekeskusest ning E.Rakitin PI Tsentrosojuzprojektist.

18. novembril tuli Eesti Ringhäälingu Saatekeskusest üle U. Tammekun, kes asus tööle direktori asetäitjana.

Et asutus saaks oma ülesandeid täita ja normaalselt funktsioneerida, oli vaja luua elementaarsed töötingimused, muretseda raadiosageduste ja -seadmete kontrollimisteks vajalikud vahendid ning kogu materiaalne baas.

1991. aastaks kinnitatud eelarvelised kulud olid:

1. töötasu 76 200 rubla;
2. sotsiaalmaks 15 200 rubla;
3. majanduskulud 37 000 rubla;
4. lähetuskulud 2 000 rubla;
5. soetuskulud 287 200 rubla;

03.septembril andis Eesti Ringhäälingu Saatekeskus Elekterside Inspektsioonile üle raadiokontrollteenistuse varad, millest põhivahendeid 40076 rubla väärtuses ja väikevahendeid 1677,45 rubla väärtuses, sealhulgas sõiduaudot Moskviits 2141 ja Vaz 2121Niva.

Elekterside Inspektsiooni arvutipark koosnes aasta lõpus kahest 386, ühest 286 ja ühest XT arvutist.

Esimeseks inspektsiooni asukohaks oli Tallinnas Kreutzwaldi tänav 12. Järelevalveteenistus kasutas lisaks Eesti Ringhäälingu Saatekeskusest saadud ruume Tallinnas (Pae 56-36 ja Lasnamäe 18-81), Pärnus (9. Mai 8-72), Tartus (Ropka 12a-13) ja Kohtla-Järvel (Maleva 17-86).

20.augustil kuulutati välja Eesti Vabariik ning 21. augustil piirasid Nõukogude armee väeosad Tallinna teletorni. Elekterside Inspektsioon korraldas nendel päevadel ööpäevaringset raadioetri monitooringut eesmärgiga kinni püüda raadio teel edastatavaid sõnumeid sõjaväe liikumisest ja tegevusest ning osales koos teiste ametkondadega võimalike alternatiivsete sidevõimaluste loomises.

Keila tankipoligus töötas "Nadežda"-nimeline raadiojaam. Selle sulgemise juures oli oma osa Elekterside Inspektsioonil.

Matrossovi polgu territooriumilt alustas saateid televisioonijaam "Nadežda", Interrinde häälekandja. Siseministeeriumi ja Elekterside Inspektsiooni koostöö tulemusena jaama töö lõpetati.

06.septembril registreeriti Elekterside Inspektsioon Tallinna Linnavalitsuse Eesti ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide registris.

19. septembril toimus Vilniuses esimene kohtumine Balti riikide sideadministratsioonide vahel, kus otsiti lahendusi taasiseseisvumisega tekkinud ühistele probleemidele ja tehti plaane edaspidiseks koostööks.

24.- 25. septembril toimus kohtumine Moskvast, millest ühelt poolt võttis osa NSV Liidu Sideministeeriumi esindus eesotsas ministri asetäitja Juri Zubareviga ja teiselt poolt Elekterside Inspektsiooni esindus eesotsas direktor Jüri Jõemaga. Kohtumisel arutati edaspidise koostöö võimalusi muutunud poliitilises olukorras.

Novembris moodustati Elekterside Inspektsiooni Raadiosageduste Komisjon, mille ülesandeks oli ettepanekute väljatöötamine raadiosageduste pikaajaliseks planeerimiseks, et ühtlustada Eesti sageduskasutust Euroopas kasutatavaga, sealhulgas ka Eesti rahvusliku sagedusplaani väljatöötamine ja kogu raadiosageduste kasutamist puudutava töö koordineerimine.

Samuti oli vaja palju õppida, kuna Eestis puudusid varem vastavad institutsioonid ja kogu töö, välja arvatud raadiohäirete otsimine, tehti ära Moskvast.

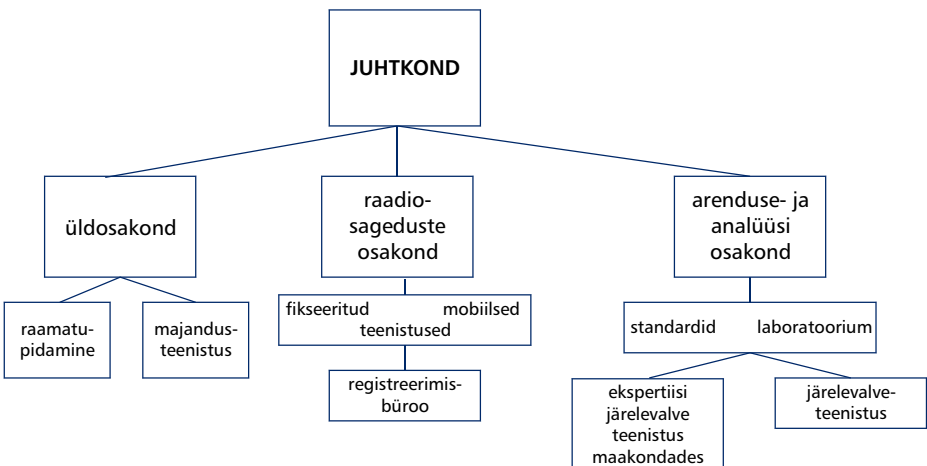
Rahvusvaheline koostöö algaski koolitusest. Elekterside Inspektsiooni direktori esimesel visiidil Soome Telehallintokeskusesse novembris-detsembris ei tutvutud mitte ainult Soome administratsiooni tööga, vaid loodi ka kontaktid tulevase viljaka koostöö jaoks. Lepiti kokku ka raadiosaatjate andmete vahetamise vältimaks raadiohäirete tekkimist ning alustati Eesti ringhäälingu sageduste planeerimise ettevalmistusi koostöös Soome Yleisradio'ga. Samal kokkusaamisel tekkis ka idee Põhjamaade poolt korraldatava tutvustava seminari läbiviimisest Baltimaade sagedusadministratsioonidele.

AS Eesti Mobiiltelefon (edaspidi EMT) alustas mobiiltelefoniteenuse pakkumist NMT-450 süsteemis. Samas jätkasid ka tööd kaks Nõukogude ajast jäänud "Altai" raadiotelefonisüsteemi Tallinnas.

1992

- 30. jaanuaril astub tagasi peaminister Edgar Savisaar ja asemele tuleb Tiit Vähi valitsus;
- Transpordi- ja sideministriks saab Enn Sarap
- 1. mail avatakse rahareformiks valmistudes 727 rahavahetuspunkti;
- 20. juuni hommikul kell 04.00 hakkab Eestis maksevahendina kehtima kroon;
- 28. juunil võetakse vastu "Põhiseadus," mille poolt on 91% rahvahääletusel osalenutest;
- 20. septembril toimuvad peale taasiseseisvumist esimesed riigikogu valimised;
- 5. oktoobril valib riigikogu presidendiks Lennart Meri;
- Oktoobrikuus moodustab valitsuse Mart Laar;
- Oktoobris saab teede- ja sideministriks Andi Meister.

1992. aasta alguses kinnitatud struktuuri kohaselt oli Elekterside Inspeksioonis ametikohtade arv kasvanud 33-ni, sellest oli aasta lõpuks täidetud 28, nendest 5 poole kohaga.

Raadiosageduste osakonna põhiülesandeks oli raadiosagedusala efektiivse ja otstarbeka kasutamise korraldamine ja raadiosageduste kasutamise plaanide koostamine. Arenduse- ja analüüsi osakonna töömaaks oli

raadiosaateseadmete projekteerimise tehniliste tingimuste kooskõlastamine ja tehniliste normide väljatöötamine, osakonna koosseisu kuulus ka järelevalveteenistus, mis kontrollis raadiosaateseadmete parameetreid ja viis läbi tehnilist ekspertiisi vabariigis kasutatavale ja vabariiki sisetoodavale aparatuurile.

Seoses rubla igakuise devalveerumisega ei olnud aasta alguses võimalik eelarvet objektiivselt koostada. I poolaasta kulud olid kokku 188000.- rubla, sellest:

töötasu	52 000 rubla;
sotsiaal- ja ravikindlustusmaks	17 000 rubla;
lähetused	1 000 rubla ;
soetused	93 000 rubla;
majanduskulud	25 000 rubla.

II poolaasta eelarve, mis oli koostatud juba kroonides, oli järgmine:

töötasu	16 9300 krooni;
sotsiaal- ja ravikindlustusmaks	5 6000 krooni;
lähetused	15000 krooni;
majanduskulud	60 000 krooni.

Loobuti ruumidest aadressil Pae 56-36, mis olid ebamajanduslikud ning tehnilise järelevalve teostamiseks sobimatud.

Esimesteks üldise regulatsiooni aktideks olid veebruarikuus kinnitatud inspektiooni otsus sagedusaladest juhtmeta telefonidele; sama otsusega keelati niinimetatud CT0 telefonide kasutamine, mis töötasid televisiooni sagedusalas. Samuti määrati tingimused 27 MHz CB (Citizens band) raadiojaamade kasutamiseks.

Veebruaris osteti Rootsi firmast Scantrace AB kaks kasutatud spektrianalüsaator Hewlett-Packard T-141.

Märtsis eraldati esimesed sagedused EMT-le NMT-900 süsteemi juurutamiseks. Sidevõrgu väljaehitamiseks loa saamiseks oli vaja Elekterside Inspektsoonile esitada projekt, kus olid määratud võrgu ülesehitus ja saatjate põhiparameetrid ning planeeritav kasutuselevõtmise aeg.

Märtsis eraldati EMT-le ajutiselt rahvusvahelise GSM MoU konverentsi ajaks

GSM sagedused Tallinnas.

22. aprillil ühines Eesti Vabariik Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liiduga (edaspidi ITU) ning sellega oli loodud eeldused rahvusvaheliste reeglite järgi tegutsema hakkamiseks. Esimeseks olulisemaks kokkuleppeks ITU-ga oli kõiki- de Rahvusvahelises Raadiosageduste Registris Eesti territooriumil registreeritud raadiosageduste kinnitamine Eesti Vabariigile maatunnusega EST. Olnud NSV Liidu liige, oli Eestil seni Venemaaga sama maatunnus (URS).

Käisid läbirääkimised Venemaaga, et Eesti laevade ja lennukite jaoks antaks Eesti Vabariigi algusest kasutusel olnud kutsungiseeria ESA-ESZ. ITU kinnitas vastava otsuse ning lõplikuks kutsungiseeria vabastamiseks jätkati läbirääki- misi Venemaa sideadministratsiooniga.

22.-24. aprillil viidi Tallinnas läbi esimene rahvusvaheline spetsiaalne spektrihaldamise alane seminar. Seminar oli mõeldud Balti riikide vastloodud raadiosageduste kasutamist korraldavatele administratsioonidele. Seminaril tutvustasid Soome, Rootsi, Taani ja Norra eksperdid spektrihaldamise üldiseid põhimõtteid, rahvuslike sideadministratsioonide funktsioone, rahvuslikku raadiosageduste tabelit ning üldiseid raadiosageduste planeerimise ja kooskõlastamise protseduure ning raadiosageduste kasutamise järelevalvet. Seminaril esitasid Balti riikide sagedusadministratsioonid taotluse abi- programmi "Development of Frequency Administrations in the Baltic States" /Balti riikide raadioadministratsioonide arendamine/ algatamiseks Soome, Rootsi, Taani ja Norra osavõtul. Abiprogrammi eesmärgiks oli Balti riikide edasine nõustamine Põhjamaade poolt ITU ja Euroopa praktikast lähtuvalt.

Maikuu aitasid Soome Telehallintokeskuse spetsialistid oma liikuva mõõte- laboratooriumiga läbi viia esimesed suuremad raadiospektri mõõtmised Eestis.

Maikuu alustati soovijatele kaabellevivõrkude sagedusjaotuse kooskõlasta- mist ja registreerimist.

24. juulil andis Eesti Vabariigi Valitsus peale Vene Föderatsiooni relvajõudude poolt raadiosagedusala ebaseadusliku kasutamise problemaatika tõstatamist riikidevahelistel läbirääkimistel välja määruse nr 218, mille kohaselt pidid Venemaa relvajõud oma raadiosaateseadmed registreerima Elekterside Inspeksioonis 15. augustiks ja inspeksioon pidi neile välja andma raadiosaate- seadmete kasutamise ajutised load kehtivusega kuni 31. detsember 1992.a.

Inspektsiooni ülesandeks jäi samuti kontrolli tagamine vabariigi territooriumil paiknevate Vene Föderatsiooni relvajõudude poolt kasutatavate raadiosagedusalade üle.

Septembris alustati seniste NSV Liidu raadiosaatjate lubade alusel töötavate raadioseadmete ümberregistreerimist ja töölubade väljastamist tagamaks raadiosageduste spektri kasutamine vastavalt ITU Raadioside Reglemendile.

Oktoobris kinnitati "Raadiosaateseadmete registreerimise ja raadiosageduste kasutamise tariifid", mis hakkasid kehtima 1. jaanuarist 1993.a. ning mis asendasid varem kehtinud hinnakirju.

Novembris algas satelliitside-alase seminariga Helsingis Põhjamaade abiprogramm "Development of Frequency Administrations in the Baltic States", mille kohta esitati taotlus aprillis. Programmi käigus viidi korraldajate juures ja nende kulul läbi seminarid, kus tutvustati vastava tegevusvaldkonna regulatsiooni konkreetse riigi näitel. Abiprogrammi raames planeeriti tutvustada osalejatele spektrihaldamise põhimõtteid, anti ülevaade Euroopa praktikast, tutvustati rahvusvahelisi organisatsioone [ITU, Euroopa Posti- ja Telekommunikatsioonide Administratsioonide Konverents (edaspidi CEPT), Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituut (edaspidi ETSI)] ning varustati osalejaid vajalike algmaterjalidega (ITU ja CEPT soovitusel, näited erinevate riikide seadusandlustest).

Novembris organiseeriti Tallinnas väljaspool abiprogrammi Elekterside Inspektsioonile Soome Telehallintokeskuse tööd tutvustav seminar.

Novembris võttis Elekterside Inspektsiooni Raadiosageduste Komisjon vastu otsuse 87,5-108 MHz sagedusala kasutuselevõtu kohta raadioringhäälingu ja sätestati sama sagedusala kasutatavate televisioonisaatjate sulgemine. Sama otsusega lõpetati uute raadioringhäälingu sageduste kasutuselevõtmine sagedusalas 65,8-74 MHz.

07. - 22. detsembril võttis Eesti delegatsioon, mille kinnitas Vabariigi Valitsus, osa ITU Erakorralisest Täievolilisest Konverentsist. Delegatsiooni koosseisu kuulus ka Elekterside Inspektsiooni direktor. Konverentsi põhieesmärk oli ITU struktuuri muutmine.

Rahvusvahelisele koostööle aluse panemine oli Elekterside Inspektsiooni esimestel tegutsemisaastatel üldse olulise tähtsusega, sest raadiosagedused levivad riigipiire arvestamata ja sageduste kasutamine ei tohi tekitada vastastikuseid häireid. Nii ühines Eesti riik regionaalsete sageduste kasutuslepingutega mere- ja navigatsioonisageduste osas, samuti ringhäälingusageduste kasutamist käsitlevate lepingutega.

Esimesteks sammudeks rahvusvahelises koostöös oli raadiosageduste kasutamise koordineerimise alustamine naaberriikidega ja vastavate lihtsustatud protseduuride väljatöötamine. Suurt abi selles osutasid Soome Telehallintokeskuse spetsialistid, kellelt saadi nii oskusteavet kui ka hädavajalikku kirjandust.

Tagamaks raadiosageduste kasutamist harmoniseeritult teiste Euroopa riikidega, tekkis vajadus ühineda Euroopa Posti ja Telekommunikatsiooni Administratsiooni Konverentsiga (CEPT) ja osaleda selle koosseisu kuuluva Euroopa Raadioside Komitee (ERC) töös.

Juunis ja septembris toimusid läbirääkimised Venemaa raadioadministratsiooni ja Sideministeeriumiga. Arutluse all olid raadiokutsungite vabastamine, sageduskasutuse info vahetamine ja Vene sõjaväe sageduskasutus.

Alustati Eesti üldise sagedusplaani väljatöötamist, tagamaks Eesti sageduskasutuse maksimaalset ühitatavust rahvusvaheliste nõuete ja soovitudstega ning väljakujunenud sagedusjaotusega Euroopas.

Alustati ettevalmistusi sagedusala 410-470 MHz kasutavate Eesti Energia moraalselt ja füüsiliselt vananenud raadioreleeliinide, mis takistasid nii NMT- 450 arengut kui ka piirasid oluliselt uute raadiovõrkude kasutuselevõttu, asendamiseks uute, kõrgematel sagedustel töötavate seadmetega.

Koostöös Riigi Standardiametiga alustati telekommunikatsiooniala standardimisprotseduuride ühtlustamist Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituudi (ETSI) nõuetega.

Osaleti 12. veebruaril Vabariigi Valitsuse poolt moodustatud "Eriteenistuste sidekontseptsiooni väljatöötamise" töögrupis. Kontseptsioon valmis juunis ja selles nähti ette ühtse raadiosidevõrgu ehitamine kõikidele operatiivteenistus-

tele. Ehitamine planeeriti etapiviisilisena eesmärgiga katta kogu Eesti territoorium aastaks 1997.

Vaatamata arenevale rahvusvahelisele koostööle oli vaja igapäevaseid praktilisi ülesandeid täita siinsamas. Probleemne oli järelevalve- ja monitooringualane tegevus, sest mõtetehnikat (sel aastal ostetud kaks kasutatud Hewlett-Packard T-141 spektrianalüsaatorit, põhiliselt SDV-s toodetud selektiivvoltageetrid, NSV Liidu sõjaväe vastuvõtjad ning Rohde&Schwarz'i 10 aasta vanune mõõtevastuvõtja) oli vähe ja see ei vastanud tegelikele vajadustele, nagu ka autopark.

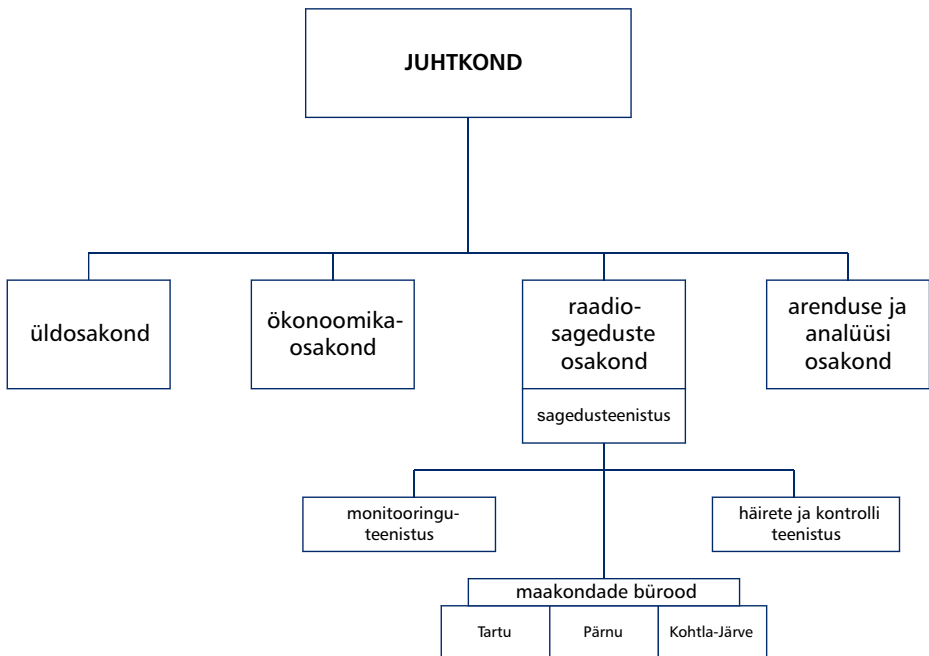
Vaja oli välja töötada ka ühtsed kontrollimeetodika alused ja vastav reeglistik, samuti oli vaja töötajate spetsiaalset väljaõpet. Selleks kõigeks oli vaja rahalisi vahendeid rohkem, kui eelarve ette nägi.

Aasta lõpus töötati välja "Raadiosageduste kasutamiseks eraldamise kord".

1993

- Jaanuaris alustab tegevust kümne maapanga kontori baasil moodustatud Ühispank;
- Veebruaris sõlmib Elcoteq lepingu Lasnamäele tehase rajamiseks;
- Märtsikuust hakkab Venemaa tunnustama Eesti krooni;
- 13. mail saab Eesti Euroopa Nõukogu liikmeks;
- Augustis võtab riigikogu vastu "Käibemaksuseaduse".

1993. aasta koosseisus oli 39 ametikohta, millest aasta algul oli täidetud 30.

1993. aasta eelarve oli kokku 909 000 krooni, millest:

töötasu	496 000 krooni;
sotsiaalmaks	99 200 krooni;
ravikindlustusmaks	64 500 krooni;
majanduskulud	215 300 krooni;
lähetuskulud	34 000 krooni;

Planeeritud laekumine raadiosaateseadmete registreerimisest oli 180 000 krooni.

Eelarvetaotluses oli planeeritud 190 000.- krooni kahe liikuva mõõteauto soetamiseks, mõõtetehnika soetamiseks 100 000.- krooni ja arvutustehnika soetamiseks 283 000.- krooni. Riigieelarve piiratuse tõttu seda taotlust ei rahuldatud.

Kuna hoone Kreutzwaldi 12 anti AS-i Eesti Telefon kasutusse, tuli Elekterside Inspektsioonil leida endale uued ruumid. Need saadi Valitsussidelt asukohaga Ädala 4D ja sinna koliti märtsikuus.

Pärnu ja Tartu bürood vahetasid asukohta, Pärnu büroo kolis hotelli "Pärnu", aadressil Rüütli 44 ja Tartu büroo kolis Eesti Telefoni majja Tartu telemasti all, asukohaga Soinaste 8a.

Osteti juurde üks 486 ja üks 286 protsessoriga arvuti.

Jaanuarist alustati kaabeltelevisioonivõrkude registreerimist uue protseduuri järgi.

Jaanuaris eraldati esimesed sagedused Eesti Energiale raadioreleeliinide üleviimiseks (sagedusala 400 MHz vabastamine). Sellega alustati 1992. aastal ettevalmistatud Eesti Energia raadioreleeliinide üleviimist sagedusaladest 410-430, 450-470 ja 380-400 MHz, millest Euroopas kasutati kahte esimest liikuva maaside jaoks ja viimast üle-Euroopalise päästeteenistuse side jaoks. Eesti Energia raadioreleeliinid takistasid EMT võrkude laienemist ja liikuva maaside arengut. (Eesti Energiale jäeti sagedusala 410-413/420-423 MHz kuni kasutatava aparatuuri amortiseerumiseni).

Jaanuaris eraldati Eesti Ringhäälingu Saatekeskusele isikuotsingusüsteemi jaoks üle-Eestiline sagedus. Hiljem jätkas sellel sagedusel Eesti Kaugotsing.

23. märtsil keeldus Elekterside Inspektsioon rahuldama Tartu Talunike Liidu taotlust mobiilse taluside loomiseks, kuna väljapakutud tehniline lahendus (USA standarditele ja sageduskasutusele vastav NAMPS süsteem) oli vastuolus ITU Raadioside Reglemendiga ja oleks blokeerinud suure osa 900 MHz sagedusalast (kaasaarvatud GSM) ning osad televisioonikanalid. Probleem tõstatati hiljem mitmel korral uuesti eri tasanditel, Vabariigi Valitsuse ja Parlamendini välja. Hoolimata sellest, et Elekterside Inspektsioon pakkus süsteemi jaoks välja Euroopas kasutatava sagedusala, jäi projekt pooleli ja kired

vaibusid järgmise aasta keskpaigaks.

Hilisem areng näitas otsuse õigsust, kuna USA standardil põhineva süsteemi kasutamine ei oleks võimaldanud GSM-i kasutuselevõttu.

Juunikuus võeti Eesti Vabariigi Valitsus Euroopa Posti- ja Telekommunikatsioonide Administratsioonide Konverentsi (CEPT) liikmeks ning käivitus praktiline koostöö Euroopa Raadioside Komiteega (ERC).

1993. aastast alates on Elekterside Inspektsiooni ja Teede- ja sideministeeriumi esindajad osalenud CEPT plenaaristungitel.

Juunis eraldati AS-ile Baltcom isikuotsingusüsteemi sagedus.

Juulis soetas Elekterside Inspektsioon Rootsi firma Scantrace AB kaudu kolmanda kasutatud spektrianalüsaatori Hewlett-Packard T-141. Osteti kasutatud väikebuss Ford Transit, mida kasutati mõõteautona.

Septembris sõlmiti Venemaaga kokkulepe, mille alusel anti Eestile üle NSV Liidu sageduste jaotustabel sagedusalas 9 kHz-400 GHz.

Septembris lõpetati 1992. aastal alustatud raadioseadmete ümberregistreerimine ja kehtivuse kaotasid kõik seni (põhiliselt endise NSV Liidu poolt välja antud) raadiosaateseadmete tööload.

Novembrikuus osales Eesti Vabariigi delegatsioon Maailma Raadioside Konverentsil WRC93. Konverentsi eesmärgiks oli 1995. ja 1997. aasta raadio-konverentside päevakorra (temaatika) kinnitamine ning vajalike ettevalmistustööde heakskiitmine.

Eestit puudutavad teemad olid mereohutussüsteem GMDSS, uus satelliit-ringhäälingu plaan (tagamaks uutele ITU liikmetele teistega võrdne ressurss) ja Raadioside Reglemendi sagedustabeli (ITU RR Art 8) muutmine seoses uute riikide tekkimisega.

Detsembris eraldati Eesti Telefonile esimesed raadiokanalid sagedusalas 900 MHz maapiirkondade telefoniseerimiseks (RAS 1000 Tartus).

Detsembris 1993 lõpetati Nõukogude armeelt päranduseks jäetud lennunduse raadionavigatsioonisüsteemi RSBN kasutamine Tallinna Lennujaamas,

mis töötas nii televisiooni, mobiilside kui ka navigatsiooni sagedusalades. Koostöös Lennuametiga alustati ettevalmistusi kaasaegsete navigatsioonisüsteemide käikuandmiseks.

Läti sideadministratsiooniga valmistati ette lepinguprojekt maapealase liikuvside sageduste kooskõlastamisest, mille alusel hakati edaspidi kasutama lihtsustatud protseduure.

Abiprogramm "Development of Frequency Administrations in the Baltic States", mis sai alguse 1992. aastal, jätkus 1993. aasta esimesel poolel Balti sideadministratsioonide vastava ala spetsialistidele järgmiste koolitustega:

- Soome Telehallintokeskus - ringhääling;
- Rootsi Telestyrelsen - paikne ja liikuvside;
- Taani Telestyrelsen - elektromagnetiline ühilduvus, mere- ja lennundusside ja kaabellevi.

Kokku toimus 7 koolitust, mida finantseerisid täies mahus vastuvõtjad, ja kestsid 3-4 päeva sõltuvalt teemast. Osalesid 2-3 vastava ala spetsialisti igast Balti riigist. Abiprogrammi lõpetas 5.-7. oktoobril toimunud *workshop* Vilniuses, kus osales 39 Baltimaade spetsialisti.

Koostöös Soome kolleegidega viidi läbi Eesti olulisemate raadiosaatjate antennide asukoha moodsustused GPS vastuvõtjaga.

Alustati koostööd Rahvusvahelise Mereorganisatsiooniga (IMO) ja Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooniga (ICAO).

Jätkuvate läbirääkimiste tulemusel Venemaa ja teiste endiste NSV Liidu liikmete ja ITU-ga lõppes laevade ja kaldajaamade kutsungiseeriade ESA ESZ täielik vabastamine Venemaa poolt.

Aasta jooksul töötati välja:

"Raadioseadmete kasutamise kord";

"Raadioseadmete tüübiheakskiidu ja raadiojaamade esmase tehnilise ülevaatu-
se tariifid";

GSM kontseptsioon (operaatorite arvuks määrati kolm ja otsustati kõigile anda võrdne sagedusressurss);

"Kaabeltelevisioonivõrkude registreerimise nõuded";

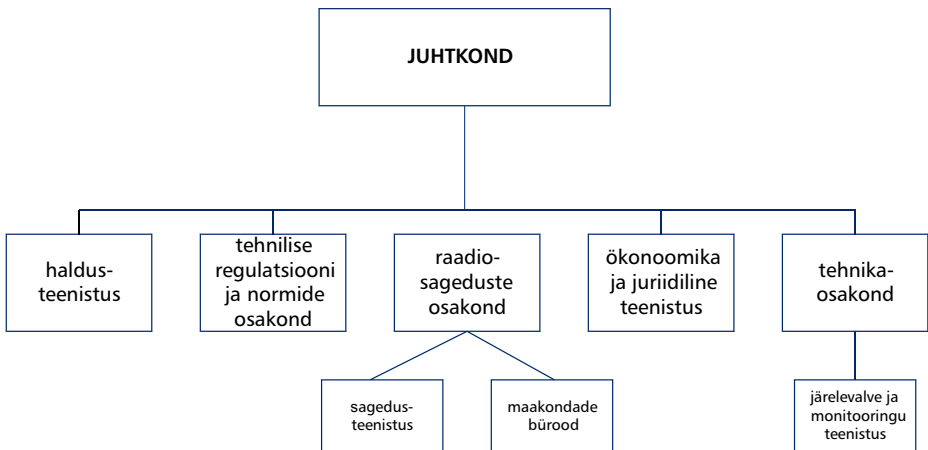
Ringhäälingu sagedusala 87,5 - 104 MHz (Lääne ULL) planeering, mis

kooskõlastati naaberriikidega;
 Raadiosaatjate tehnilised normid (tüübikinnitused);
 "Amatöör-raadiojaamade registreerimise, paigaldamise ja kasutamise kord".

1994

- Aasta alguses luuakse Väärtpaberiamet;
- 1. juunist hakkab kehtima "Ringhäälinguseadus";
- Suvel lahkuvad Eestist Vene väed;
- Riigikogu avaldab umbusaldust peaminister Mart Laarile, kelle valitsus astub tagasi. Uueks peaministriks saab Andres Tarand.

1994. aastal oli Elekterside Inspektsiooni koosseisus 40 ametikohta.

Septembris vahetas Elekterside Inspektsiooni Tallinna monitooringupunkt asukohta samas majas Lasnamäe 18, senisest korterist 81 koliti korterisse 77.

Rootsi firma Scantrace AB kaudu ostis Elekterside Inspektsioon 4 kasutatud arvutit, neist 3 *laptop'i* mõõtetehnika juhtimiseks ning arvutiparki laiendati kuue 486 protsessoriga arvutiga. Aasta lõpuks oli inspektsiooni arvutivõrgus 10 arvutit ja server, millest 7 olid 486 protsessoriga, lisaks oli 3 kasutatud *laptop* arvutit (286) mõõteseadmete juhtimiseks ja igas raadiosageduste osakonna regionaalses büroos üks arvuti.

Kuni aastani 1994 oli mõõteseadmete ja eetrikontrolli aparatuuri soetamise finantseerimine peaaegu olematu ja Elekterside Inspektsiooni vahendite vähesus uue raadiomonitoringu ja järelvalve tehnika hankimiseks ei võimaldanud korraldada nõutaval tasemel eetrikontrolli ja raadiohäirete kõrvaldamist. Puudus oli nii kaasaegsetest mõõteseadmetest kui ka transpordivahenditest. Samas tuli raadioside-alaste rahvusvaheliste lepete täitmiseks luua Raadioside Reglemendi nõuetele vastav eetrimõõtmise süsteem, mis kataks kogu Eesti territooriumi. Selle ülesande lahendamiseks töötati välja arengukava "Raadiosagedusala kasutuse korraldamine ja järelvalve" ning selle alusel kevadel Riiklike Investeeringute Programm "Raadiosagedusala kasutuse korraldamine ja järelvalve", mille kestuseks planeeriti aastad 1995. - 2002. ja kogumaksumuseks 16,8 miljonit krooni.

Projekti tööd ja soetused jagati järgmisteks osadeks:

- spektrianalüsaatorite ost;
- liikuvate mõõtejaamade soetamine;
- peilingaatorite ost;
- järelvalveautode soetamine;
- mõõtevastuvõtjate ost;
- antennivastuvõtusüsteemi osade ost ja paigaldamine.

Jaanuarikuust hakkas kehtima uue "Tolliseaduse" alusel kehtestatud "Raadiosaateseadmete (kõrgsagedussignaale kiirgavate seadmete) Eesti tolliterritooriumile sisse- ja sealt väljaveo kord."

Jaanuaris muudeti kaabeltelevisioonivõrkude registreerimise korda.

Veebruarikuus kinnitati uued "Raadiosaateseadmete registreerimise ja raadiosageduste kasutamise tariifid".

Märtsis eraldati esimesed sagedused Eesti Mobiiltelefoni GSM-i katsevõrgule.

Märtsis küsis Venemaa relvajõudude Tallinna garnison luba sageduste kasutamiseks ja aprillikuu andis Elektriside Inspeksioon teatud sageduste kasutamiseks loa.

Maikuu võeti vastu ja 01.06.1994.a. hakkas kehtima "Ringhäälinguseadus".

Maikuu eraldati esimesed sagedused Valitsusside operatiivside raadiovõrgule.

Juunis aitasid Soome Telehallintokeskuse spetsialistid oma aparatuuriga läbi viia järjekordseid eetrimõõtmisi raadiosageduste kasutamise kontrollimiseks Eestis. Jätkusid konsultatsioonid Soome Telehallintokeskusega raadiosageduste kasutamise osas, eriti keskenduti 160 MHz sagedusalale, mille kasutus Soomes juba väga aktiivne oli. Soome kolleegid finantseerisid erialase kirjanduse ostmist, põhiliselt ITU normatiivaktid, soovitusel ja raportid.

Juunis moodustas kultuuri- ja haridusminister "Ringhäälingulubade väljaandmise komisjoni", mille töös osalised ka Elektriside Inspeksiooni töötajad.

Septembris eraldati esimesed sagedused Radiolinja Eesti GSM võrgule. GSM teenuse pakkumist alustas Radiolinja Eesti esimesena Eestis järgmisel aastal.

Septembris-oktoobris osaleti koos Teede- ja sideministeriumi esindajatega Kyoto 1994 ITU Täievolilisel Konverentsil.

Novembris sõlmiti esimene rahvusvahelist raadiosageduste koordineerimist käsitlev kokkulepe Soome Telehallintokeskusega GSM kanalite jaotamise osas.

Koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga töötati välja "Rahvusliku raadiosageduste jaotusplaani" projekt, mis sai aluseks edasisele raadiosageduste kasutamiseks eraldamisele.

Aasta lõpuks valmisid Elekterside Inspeksiooni arengu põhisuunad, kus formuleeriti vajadus luua operaatoritest sõltumatu sidetehniline regulaatororgan, milleks oli tarvis lisada järgmised funktsioonid:

- rahvusliku (telekommunikatsioonivõrgu) numbrimahu haldamine;
- telekommunikatsioonivõrkudele tehniliste nõuete esitamine ja standardimise korraldamine;
- tarbijakaitse korraldamine sideseadmete ja -teenuste turul.

Põhisuunad nägid ette sõltumatu telekommunikatsioonivaldkonna regulaatori moodustamise vajadust tagamaks rahvusvaheliste lepete ja soovitude täitmist ja telekommunikatsioonivaldkonna kiiret arengut Eestis. Ülesannete täitmiseks tuli läbi viia struktuurimuudatused, samuti rakendada ühtne raadiosagedusala haldamise andmebaas ja oluliselt parandada tehnilist baasi eriti monitooringu- ja mõõteseadmete ning süsteemide loomiseks.

Kahjuks puudus poliitiline valmisolek taolisteks muutusteks ning seekord jäi see ideetasandile.

1994. aasta jooksul:

- eraldati sageduskanaleid 800;
- väljastati 1 286 raadioseadmete töölouba;
- tehti 40 tüübiheakskiidu otsust;
- väljastati 135 tüübiheakskiidu märki;
- häireteateid võeti vastu:

Tallinnas	408
Pärnus	107
Tartus	27
Kohtla-Järvel	174

registreeriti 66 kaabeltelevisiooni- ja ühisantennivõrku.

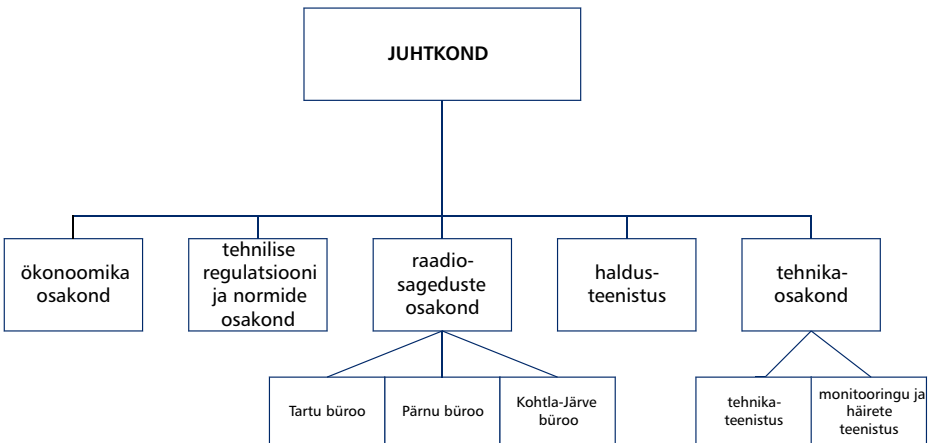
Selleks ajaks oli Eestis registreeritud kokku 12 630 tööloakohustuslikku raadio-
saatjat, millest:

amatöörraadiojaamu	506
mobiilbaasjaamu	128
liikuvside raadiosaatjaid	6 549
mereside raadiosaatjaid (sh radareid)	4 001
lennundusside raadiosaatjaid (sh radareid)	504
ringhäälingu ja ringhäälingu ülekande jaamasid	154
paikse maaside ja kosmoseside raadiosaatjaid	788

1995

- Algab tubakatoodete maksumärgistamine;
- 5. märtsi Riigikogu valimised võidab Koonderakonna ja Maarahva ühendus, mille eesotsas olid Tiit Vähi ja Arnold Rüütel. Peaministriks saab Tiit Vähi ning teede- ja sideministriks Kalev Kallo;
- 1. septembril jõustub "Äriseadustik";
- Novembris saab teede- ja sideministriks Kalev Kukk;
- 20. novembril sooritatakse Helsingi börsil esimene tehing Hansapanga aktsiaga.

1995. aasta algul oli Elekterside Inspektsiooni koosseisus 39 ametikohta, millest täidetud 37 ja struktuur järgnev:

Elekterside Inspektsiooni ülesandeks oli nüüdseks häirevabade raadiosageduskanalite ning raadiosageduste rahvusvahelis-õigusliku kaitse tagamine vastavalt Rahvusvahelisele Elekterside Liidu Konventsioonile ja Raadioside Reglemendile.

Seda ülesannet pidid täitma kolm põhiosakonda:

1. raadiosageduste osakond koos regionaalbüroodega Tartus, Pärnus ja Kohtla-Järvel:

- raadiosagedusala kasutuse planeerimine;
- raadiosageduste rahvusvaheline koordineerimine;
- raadiosaatjatele töölubade väljastamine;

2. tehnilise regulatsiooni ja normide osakond:

- normide ja standardite väljatöötamise korraldamine;
- raadioseadmetele tüübiheakskiidu nõuete esitamine ja tüübiheakskiidu teostamine;
- aparatuuri sisseveolubade väljastamine;

3. tehnika osakond:

- tehnilise baasi toimimise tagamine ja arendamine;
- tehnilise järeelvalve teostamine raadiosagedusala kasutamise üle;
- raadiohäirete allikate väljaselgitamine.

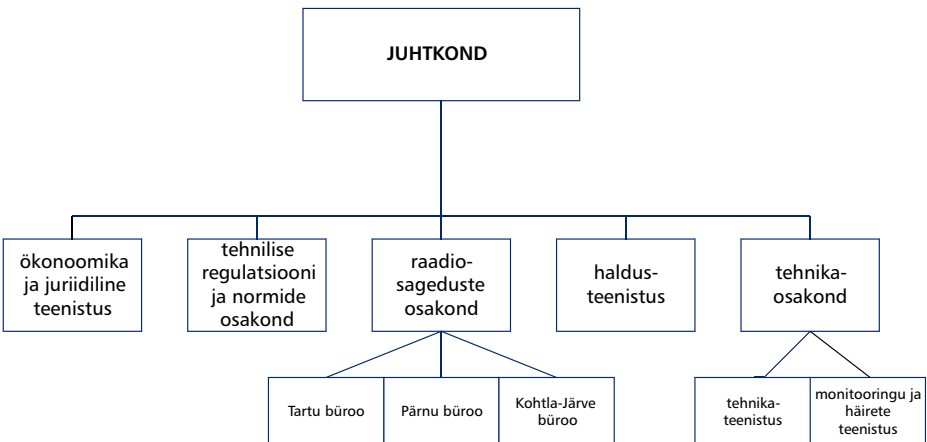
Kulud aasta jooksul (koos uue mõõtetehnika soetusega) olid 4370400 krooni. Riigieelarvesse töi Inspeksioon tulusid 3 666 100 krooni.

Elekterside Inspeksioon ostis RAS-ilt Dvigatel Tallinna monitooringupunkti ruumid aadressil Lasnamäe 18-77, mida seni oli neilt renditud.

Pärnu büroo kolis AS TRK "Estonia" ruumidesse, asukohaga Sääse 7.

Osteti juurde 15 arvutit, arvutivõrk ühendati internetiga. Aasta lõpuks oli arvutivõrguga ühendatud 15 arvutit (ülejäanudid kasutati eraldi või mõõte- tehnikajuhtimiseks).

Struktuuri muudeti aasta keskel ja koosseisuliste ametikohtade arv kasvas 42ni.

Jaanuarikuus hakkas GSM teenust pakkuma Radiolinja Eesti. Paar nädalat hiljem ka Eesti Mobiiltelefon.

Jaanuarist alustas Elekterside Inspektsioon spetsiaalsete töölubade, nn. "Raadiosaatja kasutamise luba transpordivahendile" väljaandmist peamiselt rahvusvahelisi vedusid teostavatele veoautodele paigaldatud PR27 raadiojaamadele, kuna Venemaa ja Läti nõudsid nende raadiojaamade kasutamiseks oma riigi territooriumil töölobe (Eestis võis neid kasutada ilma spetsiaalse loata) ja samasugused probleemid olid ka Poola piiril. Lube väljastati kuni 1997. aastani.

Jaanuaris eraldati Lennuametile sagedused uutele Euroopa standarditele vastavatele lennunduse raadiosageduste süsteemidele VOR ja DME.

Märtsis kinnitati "Raadioseadmete registreerimise ja raadiosageduste kasutamise tariifid".

Aprillis kinnitas kultuuri- ja haridusminister Eesti Raadio programmide sagedused, mille alusel alustati Eesti Raadio saatjate võrgu arendamist 100 MHz FM sagedus-alas.

Juunis kehtestati tehnilised tingimused ja üldluba 2,4 GHz sagedusalas kasutatavatele andmeedastusseadmetele.

Juulis osales Elekterside Inspektsiooni delegatsioon CERT/ERC korraldatud Wiesbaden 95 konverentsil, mille käigus töötati välja esialgne Euroopa digitaalse raadioringhäälingu plaan.

Augustis eraldati esimesed raadiosagedused AS-i Ritabell GSM võrgu planeerimiseks. Teenust hakati pakkuma Q-GSM märgi all 1997. aastal.

Oktoobris-novembris osales Eesti delegatsioon Elekterside Inspektsiooni juhtimisel Maailma Raadioside Konverentsil WRC 95. Konverentsi põhiteemaks oli ekspertide grupi poolt välja töötatud Raadioside Reglemendi põhjalike muudatuste kinnitamine. Konverentsi otsusega kustutati lühend URS (endine NSV Liit) Raadioside Reglemendi sagedustabelitest. Eestile tähtsaim tulemus oli Eesti lisamine Raadioside Reglemendi sagedustabelitesse fikseerimaks meie sageduskasutuse erinevusi, samas kõrvaldades nõukogudeaegsed liigsed

piirangud ja vasturääkivused Euroopa sageduskasutusega (näiteks 100 MHz FM sagedusala kasutuselevõtt). Konverents säilitas satelliitside kasutamise piirangud ja jättis kinnitamata satelliitside sagedusalade laiendamise ning meteoroloogiasondide sagedusala kitsendamise ettepanekud. Sellega tagati olemasolevate raadiosidesüsteemide kaitse uute satelliitsidesüsteemide eest, mis oli Euroopa riikide üheks eesmärgiks. Konverentsil otsustati alustada uue satelliitringhäälingu plaani väljatöötamist ja seda edasi arutada järgmisel konverentsil. Euroopa esitas konverentsile ühissettepanekud, millega Elekterside Inspektsioon konverentsi ajal ühines.

Detsembris eraldati sagedus AS-ile JIUSHENG LTD isikuotsingusüsteemi loomiseks Tallinnas. Firma lõpetas tegevuse mõne aasta pärast kommertsedu saavutamata.

Detsembris sõlmis Elekterside Inspektsioon Läti ja Venemaa administratsioonidega Minskis kaks rahvusvahelist raadiosageduste koordineerimist käsitlevat kokkulepet GSM ja ERMES-e (isikuotsingusüsteem) kanalite kooskõlastamise meetodika osas.

Sideamet lülitati PHARE spektrihaldamise - alastesse põhiliselt koolitussuunalistesse projektidesse, milles osaleti kuni 1998. aastani.

Riiklike investeeringute programmi "Raadiosagedusala kasutuse korraldamine ja järelevalve" 1995. aasta soetuste ja tööde maht oli planeeritud 1 574 000 krooni. Nendest rahadest tehti kõige hädavajalikumad soetused ja tööd:

- osteti kantav lähipeilingaator EB100 koos peilingeerimisantennide komplektiga;
- osteti arvutijuhtimisega spektrianalüsaator ADVANTEST;
- soetati ja sisustati osaliselt mõõtebuss Mitsubishi Delica;
- osteti kasutatud mahtuniversaal VW Passat ja maastikuauto TOYOTA Land Cruiser ning kohandati järelevalve töödeks;
- sisustati osaliselt Ädala 4d monitooringupunkt.

1995. aasta jooksul oli registreeritud tööloakohustuslikke raadiosaatjaid kokku 12 431, sealhulgas:

ringhäälingu saatjaid	157
ringhäälingu ülekande saatjaid	41
isikuotsingu saatjaid	22

liikuvside saatjaid/raadiovõrke	6333 / 479
baasjaamu raudteejaamades	183
mobiilside baasjaamu / kanaleid	
Eesti Mobiiltelefon (NMT 450; NMT 900; GSM)	208 / 1411
Radiolinja (GSM)	28 / 73
(Altai)	2 / 16
paikse maaside saatjad (RAS-1000) baasjaama/kanalit	3 / 52
paikse maaside muid saatjaid enne 95a. / 95 a. lisaks	796 / 124
kosmoseside saatjaid	7
sh INMARSAT	2
mereside raadiosaatjaid	3991
lennundusside raadiosaatjaid	536
eraldati uusi sageduskanaleid	593
kehtestati üldlube	2
tehti tüübiheakskiidu otsuseid	62
häireteateid võeti vastu / lahendati:	
Tallinnas	287 / 284
Tartus	126 / 124
Kohtla-Järvel	214 / 214
Pärnus	47 / 47

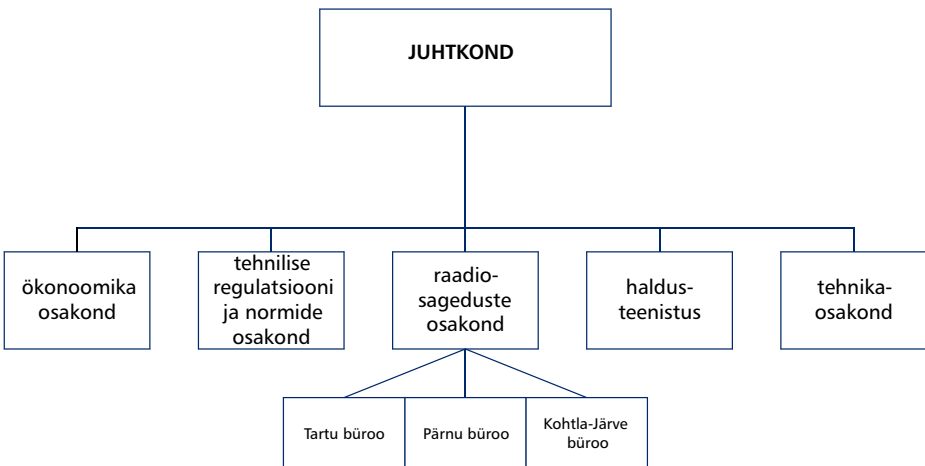
Väljastatud arveid 894 kogusummas 3 784 490.24 EEK

- Jaanuaris alustab Eesti Pank laenuintressi Talibor ja hoieuseintressi Talibid iganädalast noteerimist;
- Märtsikuus alustab proovisaadetega TV 3, kommertskanalid RTV ja ETV lõpetavad tegevuse;
- 31. mail alustab tegevust Tallinna Väärtpaperibörs;
- Juunikuus mõistab kohus õigeks rublamüügi asjaosalised;
- Novembris saab teede- ja sideministriks Raivo Vare;
- Nurgakivi pannakse Elcoteq Tallinna tehase laiendusele.

Olulise tähtsusega mitte ainult Elektrise Inspektsiooni, vaid ka kõikide riigiasutuste jaoks oli "Avaliku teenistuse seaduse" kehtima hakkamine 1996. aastast. Seadus tagas riigiametnikele teatavad garantiid ja hüvitused.

Võrreldes eelnenuga oli täiesti uudseks seaduse see osa, mis kehtestas ametnike atesteerimise ja sellega seonduvad protseduurid.

1996. aasta juunikuus kinnitas teede- ja sideminister tagasiulatuvalt 1. jaanuarist Elektrise Inspektsiooni struktuuri ja koosseisu, mille kohaselt oli koosseis 50 ametikohta.

1996. aasta kinnitatud eelarve oli 5 694 000 krooni, millest:
 töötasufond 1 228 000 krooni;
 sotsiaalmaks 406 000 krooni;

majandamiskulud	1 320 000 krooni;
investeeringud	2 740 000 krooni;
infotehnoloogia	600 000 krooni.

Osteti juurde 10 arvutit ja uus server, arvutivõrgu töökohtade arv kasvas 24-ni.

Veebruaris moodustati teede- ja sideministri poolt "Telekommunikatsioonide ja ringhäälingu seadusandliku regulatsiooni alaste ettepanekute väljatöötamise töögrupp", milles osales Elektriside Inspektsiooni peadirektor ja mille eesmärgiks oli analüüsida telekommunikatsioonide ja ringhäälingu alast olukorda Eestis ja teha ettepanekud regulatsiooni vastavusse viimiseks Euroopa Liidu nõuetega.

Augustikuus osales Elekterside Inspektsiooni esindus ERNA retkel, et abistada korraldajaid raadiokontrolli osas. Selleks kasutati statsionaarseid peilingaatorid, millest üks oli saadud katsetuseks Saksamaalt.

Alates 1996. aasta septembrist hakati regulaarselt osalema Euroopa Posti ja Telekommunikatsiooni Administratsioonide Konverentsi (CEPT) Raadioside Komitee (ERC) plenaaristungitel ja ERC spektrihaldamise (WG FM) ning raadio-regulatsiooni (WG RR) töörühmades.

16. - 20. septembrini korraldas Elekterside Inspektsioon Tallinnas CEPT ERC Raadioregulatsiooni töögrupi (WG RR) korralise töökoosoleku (48 osalejat 22 riigist ja 7 rahvusvahelisest organisatsioonist). Arutluse all olid raadiosaatjate tüübiheakskiidu ja raadioseadmete ühest riigist teise vaba liikumise võimaldamine ning satelliitsidesüsteemide litsentseerimise küsimused. Eriti aktuaalsed oli see just mobiilside arengust lähtuvalt ning teisest küljest oli olulise tähtsusega ka Euroopa Liidu nõuetele vastavate satelliitsidesüsteemide litsentseerimise protseduuride kehtestamine, et luua nendele ühtne regulatsioon.

Esimese Euroopa standardi alusel kehtestatud telekommunikatsiooni-valdkonna standardina kehtestati Eesti standard EVS 728:1996, mis käsitles üldkasutatava kommuteeritava telefonivõrgu nõudeid.

Märtsis-mais ostis Elekterside Inspektsioon hädavajalike mõõtmiste ja eetrikontrolli läbiviimiseks monitooringuvastuvõtjad ICOM IC 7100 ja skännerid AOR AR-3000A, millega varustati Tallinna monitooringukeskus ja kõik

regionaalsed bürood.

Riiklike investeringute programmi "Raadiosagedusala kasutuse korraldamine ja järelevalve" 1996. aasta soetuste ja tööde maht oli 2740000 krooni ja finantseeriti järgmisi soetusi ja töid:

- peilingaatori TELEGON-111 ost liisinguga. Peilingaatori antenn paigutati ajutiselt Ädala 4d katusele ja peilingaator alustas tööd 1996. aasta sügisel;
- firma Rohde&Schwarz mõõtevastuvõtja ESVN20 ja juhtimistarkvara ost. Mõõtevastuvõtjat hakati kasutama Ädala 4d monitooringupunktis.
- spektrianalüsaatorite HP - 8591E ost Tartu, Pärnu ja Kohtla-Järve büroodesse.
- järelevalveauto NIVA VAZ 21214 ost;
- suure mahtuniversaali MITSUBISHI Delica ümberehitamise lõpuleviimine ja sisustamine Elekterside Inspektsiooni esimeseks mõõtebussiks, kuhu kuulusid töökoht mõõteriistade statiiviga, 220 V vahelduvpinge elektrivarustuse süsteem, 8 meetrine pneumaatiline teleskoopmast, GPS, kompass, radiojaam ja NMT mobiiltelefon.

Maastikuaudod NIVA VAZ 21214 ja eelmisel aastal soetatud TOYOTA Land Cruiser ehitati ümber Elekterside Inspektsiooni jõududega ja võeti kasutusele Tartu ning Pärnu büroodes.

Aasta lõpuks oli registreeritud tööloakohustuslikke raadiosaatjaid kokku 14498, sealhulgas:

Amatöörstaatjaid/jaamu	710
Mobiilside baasjaamu	376
Piiparside baasjaamu	35
Liikuvside raadiosaatjaid	7 575
(need moodustasid 471 liikuvside raadiovõrku)	
mereside raadiosaatjaid	3 842
lennundusside raadiosaatjaid	604
ringhäälingu ja ringhäälingu ülekande raadiosaatjaid	207
paikse side raadiosaatjaid	1 142
kosmoseside raadiosaatjaid	7.

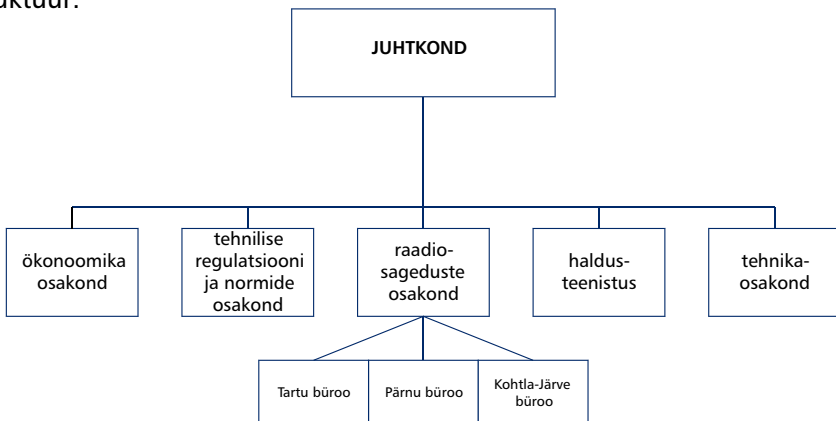
Eraldati 645 uut sageduskanalit, tehti 52 raadiosaatja tüübiheakskiitu, väljastati 930 tolliluba raadiosaatjate Eestisse toomiseks, lahendati 617 raadiohäiret, millest 322 vajas väljasõitu.

Väljastati 1 088 raadiosaatjate registreerimistasude ning raadiosageduste kasutamise tasude arvet summas 5 593 581 krooni, millest laekus ja kanti riigielarvesse 5 582 078 krooni.

1997

- 25. veebruaril esitab Tiit Vähi presidendile tagasiastumispalve, mille põhjustas umbusaldusavaldus korteriskandaali tõttu;
- Märtsis alustab AS Edelaraudtee iseseisvalt Eesti-sisest reisijate- ja pagasivedu;
- 17. märtsil annab Mart Siimani valitsus riigikogu ees ametivande, teede- ja sideministrina jätkab Raivo Vare;
- Septembris avatakse Tallinnas Tammsaare tee pikendus;
- Detsembris kiidab Vabariigi Valitsus heaks RE Eesti Energia erastamiskava.

1997. aastal oli Elekterside Inspektsiooni kinnitatud koosseisus 50 ametikohta, struktuur:

1997. aasta kinnitatud eelarves oli ette nähtud kulutusi 9 028 700 krooni eest, millest:

töötasudeks	1 811 000 krooni;
sotsiaalmaksuks	598 000 krooni
majandamiskuludeks	1 819 700 krooni;
infotehnoloogiale	800 000 krooni;
investeeringuteks	4 000 000 krooni,

14. veebruaril kinnitas teede- ja sideminister Elekterside Inspektsiooni uue põhimääruse, milles täiendati inspektsiooni ülesandeid.

14. mail kiitis Vabariigi Valitsus heaks Eesti Vabariigi ja Iisraeli Riigi Valitsuste vahelise telekommunikatsioonide, posti ja informaatika alase koostöö kokkuleppe, mille ettevalmistamisest võttis osa ka Elekterside Inspektsioon.

Juulis osales Elekterside Inspektsiooni delegatsioon CEPT digitaaltelevisiooni planeerimise konverentsil Chester 97, kus töötati välja digitaaltelevisiooni planeerimis- ja koordineerimispõhimõtted ja esialgne Euroopa sagedusplaan.

Juunikuus saavutasid EMT ja Telecom Finland kokkuleppe NMT- 900 süsteemi sulgemiseks Eestis. Selle süsteemi sulgemine võimaldas suurendada kõikide GSM operaatorite sagedusresurssi (kasutatavaid kanaleid).

Augustikuu algul võttis inspektsiooni esindus teistkordselt osa ERNA retkest, et aidata selle korraldajaid. Elekterside Inspektsiooni ülesandeks oli peamiselt raadioeetri kontroll, välistamiseks kõrvalist abi, ja meeskondade võistlusjuhendist kinnipidamise jälgimine. Et selleks ajaks oli inspektsioon soetanud esimese peilingaatori Telegon 111, siis oli hea võimaluse selle katsetamiseks.

Euroopa Liidu liikmesriigid olid alustanud diskussiooni digitaalse ringhäälingu katsetamisest, arendamisest ja regulatsiooni väljatöötamisest, samuti vastava sagedusspektri koordineerimisest, kooskõlastamisest ja standardite väljatöötamisest. Sellest tulenevalt moodustas teede- ja sideminister 5. septembril digitaalse ringhäälingu arengukontseptsiooni töörühma, mille töös osalesid nii inspektsiooni, ministeeriumi kui ka riikliku ja eraringhäälingu esindajad. Töörühma ülesandeks oli digitaalse ringhäälingu arengukontseptsiooni põhiteeside väljatöötamine.

Töörühm formuleeris põhiteesid, milles toonitati digitaalringhäälingu (eriti

digitaaltelevisiooni) perspektiivikust ja vastava arengukontseptsiooni välja-töötamise vajadust, määrati üldised arengusuunad ja kontseptsiooni eeldatav sisu. Dokumendis sätestati analoogtelevisionikanalite väljaandmise peata-mine kuni kontseptsiooni valmimiseni. Väljatöötatud põhiteesid kiideti heaks Vabariigi Valitsuse kabinetistiingil.

27. oktoobrist 21. novembrini toimus Genfis Rahvusvahelise Telekommunikat-siooni Liidu Ülemaailmne Raadioside Konverents WRC 97, millest võttis osa Ees-ti delegatsioon, mis koosnes inspektsiooni ametnikest. Konverentsil muudeti satelliitringhäälingu plaani ja Eestile kinnitati 5 kanalit. Samuti muudeti Raa-dioside Reglemendi sagedustabelit, mis andis Eestile võimaluse kasutada sage-dusala 430-440 MHz paikseks sideks. Konverentsil võeti vastu mitmeid otsuseid paikse side kaitsmiseks satelliitsüsteemide häirete eest ning muudeti mereside kasutamise protseduure seoses GMDSS süsteemi juurutamisega. Muudeti ka mereside kanalite jaotust ja eraldati Eesti kanaliblokid endisest Nõukogude Liidu lääneregiooni omadest.

Samas sõlmiti Genfis kokkulepped Soome Telehallintokeskusega sagedusala 890-915/935-960 MHz ja 380-385 MHz/390-395 MHz (TETRA emergency service) kasutamise osas.

Detsembris sõlmis Elekterside Inspektsioon Bucurestis kokkuleppe Läti Elekter-side Inspektsiooniga GSM sageduste kasutamise kohta.

7. detsembri ööl vastu 8. detsembrist kella 01.00 - 04.00 korraldati Elekterside Inspektsiooni poolt välja töötatud kava kohaselt ümber GSM operaatorite sageduskasutus (muudeti baasjaamade sageduskanaleid), võtmaks kasutusele vabanenud NMT-900 sagedusala. Tänu heale koostööle erilisi probleeme peale ümbertöstmist mobiilside võrkudes ei tekkinud.

15. detsembril kinnitas teede- ja sideminister "Eesti rahvusliku raadiosagedus-te plaani". See tugines Euroopa regulatsioonile, kuid arvestas ka Eesti olusid, ja oli suunatud meie sageduskasutuse edasisele ühtlustamisele Euroopaga. Esmakordselt olid selles sagedusplaanis kajastatud ka kaitsejõudude sagedusedalad, mis arvestasid NATO suuniseid.

Sagedusplaanis oli ette nähtud OIRT standarditele vastavate 70 MHz ringhäälingu ja R4-R5 televisioonikanalite kasutamise lõpetamine 01. jaanua-riks 2005.a. Koostöös Eesti Ringhäälingu Saatekeskusega õnnestus televi-

sioonikanalid R4 ja R5 sulgeda tunduvalt varem (1998. aasta lõpuks) ja seega vabastada 100 MHz sagedusala täielikult raadioringhäälingule.

Jätakuvalt osales Elekterside Inspektsiooni esindus Euroopa Raadioside Komitee ja selle töögruppide (WG FM, WG RR) koosolekutel.

Elekterside Inspektsioon alustas eeltööd Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituudiga ühinemiseks.

Üha suuremaks kasvas kaabellevivõrkude opereerimist käsitleva regulatsiooni väljatöötamise vajadus. Riiklike Investeeringute Programmi (RIP) "Raadiosagedusala kasutuse korraldamine ja järelevalve" 1997. aasta soetuste ja tööde maht oli planeeritud 4000000 krooni. Finantseeriti järgmisi soetusi ja töid:

- mõõtevastuvõtja Rohde & Schwarz ESVN20 ost;
- teise peilingaatori TELEGN-111 ost liisinguga;
- esimese peilingaatori liising;
- peilingaatorjaama väljaehitamine. Osteti vana raadiomast kõrgusega 80m, mis remonditi ja selle tippu paigaldati eelmisel aastal ostetud peilingaatori antenn. Peilingaator paigaldati 60 meetri kõrgusel masti külge kinnitatud termostaati, mis on projekteeritud ja ehitatud Eestis. Masti tippu paigaldati distantsilt pneumaatiliselt juhitud piksevarras. Jaama juhitakse Ädala 4D juhtimiskeskusest;
- mõõtebussi MB "Sprinter" 312D soetamine ja raadiomõõtmiste mõõtejaamaks ümberehitamine. Bussi paigaldati mõõteseadmete statiiv, arvuti, 10m pneumaatiline teleskoopmast, navigatsioonisüsteemid, sidevahendid, voolugeneraator ja magamiskohad kahele inimesele;
- vastuvõtuantennide süsteemi ost ja paigaldamine aadressil Ädala 4D;
- skännerite ost lihtsamate monitooringuülesannete täitmiseks;
- ülikõrgsagedusliku (kuni 26 GHz) spektrianalüsaatori HP 8593E ja vastava mõõteantenni ost.

Seoses "Kaabelviseaduse" ettevalmistamisega alustati Elekterside Inspektsioonis RIP-i projekti "Kaabeltelevisioonivõrkude järelevalve" koostamist. Projekt esitati Teede- ja sideministeeriumile kinnitamiseks ning RIP-i lülitamiseks 1997. aasta kevadel. Projekt maksumusega 11 598 000 krooni ja

kestvusega viis aastat kinnitati ja selle täitmist alustati 1998.aastal. Projekti eesmärgiks oli tagada tehnilised vahendid kaabelviteenuse kvaliteedi hindamiseks ja vaidluste lahendamiseks.

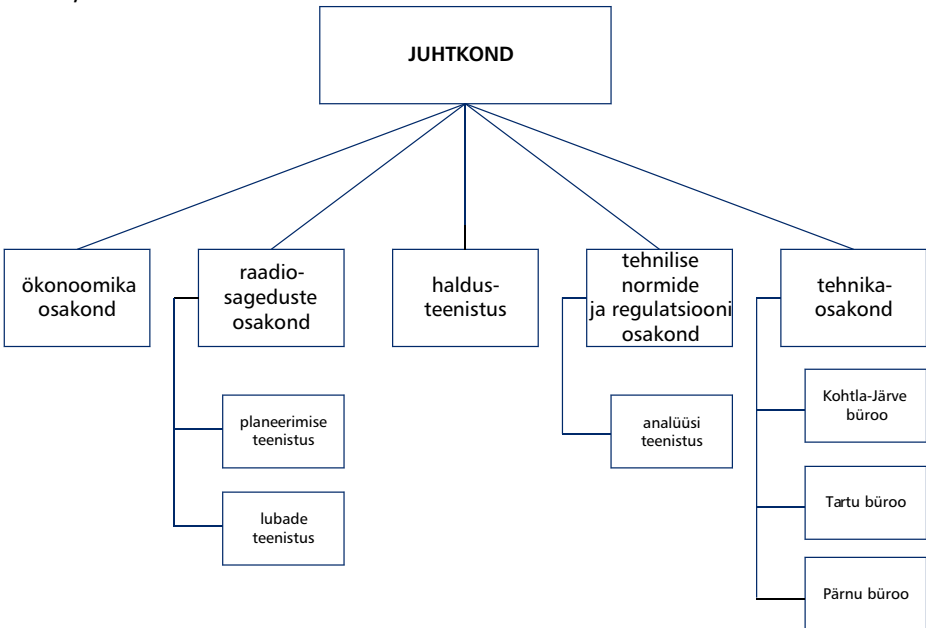
Nagu eelnevatelgi aastatel oli inspeksioon ka 1997. aastal jätkuvalt tegelenud raadiosagedusala kasutuse korraldamisega, millest olulisemad olid:

- GSM sagedusala ümberkorraldamine;
- sagedusplaani väljatöötamine;
- digitaalse televisiooni planeerimise protsessis osalemine.

Aasta jooksul laekus inspeksiooni eriotstarbeliste vahendite jooksvale arvele 6 995 460 krooni, mis kanti üle riigieelarvesse.

- Riigikogu pikendab EVP-de kasutusaega aastani 2 000;
- Aprillikuus teeb Hoiupank Hansapangale ühinemissetpaneku, mis ka vastu võetakse;
- 1. juunil ühinevad Microlink ja Astrodata Baltikumi suurimaks arvutitööstuseks;
- 17. augustil algab majanduskriis Venemaal.

1998. aasta algul kinnitatud Elekterside Inspektsiooni koosseisus oli 55 ametikohta, struktuur:

1998. aasta eelarves oli ette nähtud kulusid kokku 15 445 469 krooni, millest:

töötasu	3 371 082 krooni;
sotsiaalmaks	836 682 krooni;
majanduskulud	2 503 388 krooni;
investeeringud	8 910 000 krooni.

Sideameti arvutipark oli aasta lõpuks kasvanud 50-ni, nendest osa kasutati mootertehnika juhtimiseks. Välja oli ehitatud arvutivõrk ja praktiliselt kõik

ametnikud, kes oma töös arvutit vajasid, kindlustati võrguarvutiga.

3. veebruaril võttis Vabariigi Valitsus vastu otsuse ühinemise kohta Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituudiga, täisliikme õiguste täitjaks määras Vabariigi Valitsus Elekterside Inspektsiooni. Samal päeval andis Vabariigi Valitsus korralduse delegatsiooni moodustamiseks Euroopa Liiduga läbirääkimisteks, mille koosseisus olid ka inspektsiooni esindajad.

26. märtsil sai Eesti Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituudi (ETSI) täisliikmeks ja Elekterside Inspektsioon Eesti esindajaks rahvusliku standardimisorganisatsioonina.

Juunis korraldas Elekterside Inspektsioon Tallinnas ETSI-t tutvustava seminari, kus oli 50 osalejat.

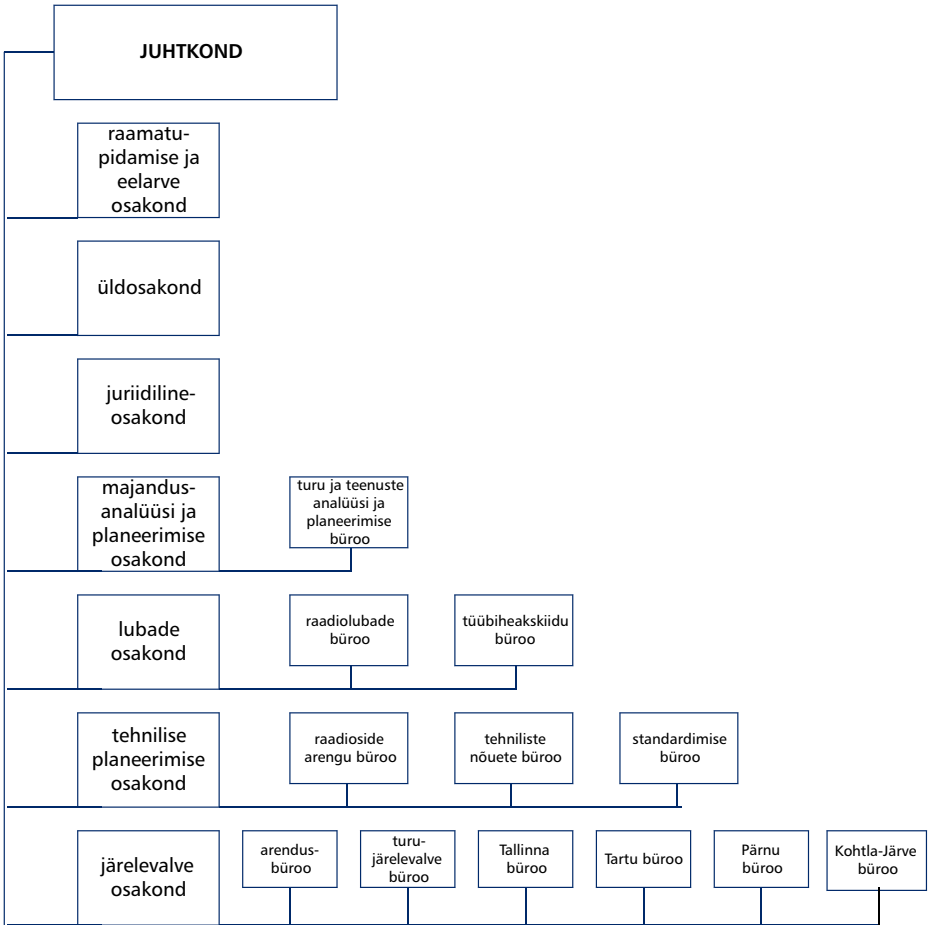
21. aprillil vastu võetud "Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise seaduse" kohaselt tuli Elekterside Inspektsiooni baasil moodustada uus asutus - Sideamet. Sideameti loomine oli vajalik, sest Eesti telekommunikatsiooniturg pidi konkurentsiks avanema 1. jaanuaril 2001.a. ja selleks ajaks oli vaja luua toimiv regulatsioonimehhanism telekommunikatsioonituru kiire arengu tagamiseks. Samuti nägid Euroopa Liidu ja Eesti Vabariigi vahel sõlmitud assotsiatsioonileping ning Euroopa Komisjoni direktiivid ette telekommunikatsiooniturul sõltumatu regulaatori loomise.

Sideameti loomiseks töötati välja rida erinevaid projekte, et leida otstarbekaim lahendus katmaks kõiki ametil täita tulevaid ülesandeid ja nende ülesannete täitmiseks vajalikku ressursi. Arutluse all olid ka erinevad struktuurid ja koosseisud, et leida optimaalselt vajalik töötajate arv.

Väljatöötatud projektide alusel koostati Sideameti pikaajaline arengukava aastani 2004.

Teede- ja sideminister kinnitas 13. juulil Sideameti põhimääruse, struktuuri ja koosseisu, mis jõustusid 1. augustist.

Sideameti koosseisus oli ette nähtud 55 ametikohta. Struktuur:

Kui Elekterside Inspeksioon oli seni täitnud põhiliselt raadioside tehnilise regulaatori rolli, siis Sideamet pidi edaspidi lisaks eeltoodule hakkama täitma ka telekommunikatsioonituru regulaatori ülesannet, mis oluliselt muutis töö iseloomu: põhiliseks sai majandusregulatsioon. Vastavad ülesanded tuli sätestada "Telekommunikatsiooniseadusega", mille väljatöötamisel osalesid ka Sideameti ametnikud.

Põhimääruse kohaselt olid Sideametil järgmised ülesanded:

- raadiosageduste efektiivse ja otstarbeka kasutamise planeerimine ja koordineerimine, raadiosaateseadmete kiirgusrežiimide ja kutsungite (eraldussignaalide) määramine ning vastava korra alusel raadiosageduste kasutamiseks loa andmine vastavalt "Rahvusliku raadiosageduste jaotusplaanile", arvestuse pidamine selle kohta ja riikliku järelevalve teostamine raadiosageduste kasutamise üle ning raadiohäirete põhjuste väljaselgitamine ja rikkumiste kõrvaldamine oma pädevuse piires; raadiosidevõrkude elektromagnetilise ühitatavuse tagamine;
- raadiosidealaste standardite ja tehniliste normide väljatöötamine, kooskõlastamine ja kehtestamiseks esitamine, raadiosaateseadmete tüübiheakskiidu korraldamine;
- raadioelektronika- ja kõrgsagedusseadmete ning raadiosidevõrkude (sh ka raadio- ja televisioonilevi võrkude) valdamise ja kasutamise ning tehnilistele normidele ja nõuetele vastavuse kontrollimine;

Põhimääruse järgi anti Sideametile õigused oma töövaldkonnas rahvusvahelise koostöö korraldamiseks, samuti tarbijakaitset ja konkurentsi puudutavate probleemide lahendamiseks ning ameti tegevusvaldkonda puudutavate juriidiliste ja füüsiliste isikute kaebuste ning avalduste läbivaatamiseks, lahendamiseks ning puuduste kõrvaldamiseks.

Vastavalt ministri määrusele alustas Sideamet tegevust 1. augustist 1998.a. Ädala 4D ruumes, kus seni olid olnud Elekterside Inspektsiooni tööruumid. 55-st koosseisulisest kohast oli komplekteeritud 44.

Sideamet nagu Elekterside Inspektsioongi oli riigieelarveline asutus, kusjuures täiendavaid rahalisi vahendeid Sideameti töölerakendamiseks ette ei nähtud. Inspektsiooni kasutamata jäänud rahalised vahendid kanti riigieelarve reservfondi, kust need omakorda anti üle Sideametile.

Augustikuus kiitis Ringhäälingu Nõukogu heaks Eesti Televisiooni värvüstestmilt SECAM PAL-ile ülemineku. Selle alusel töötas sama aasta oktoobrikuus Eesti Ringhäälingu Saatekeskus välja üleminekukava, mis haaras lisaks ETV-le ka erakanalite saatjaid. Kava kohaselt pidi üleminek toimuma 1999. aastal. Üleminek oli vajalik pildi kvaliteedi parandamiseks ning NICAM stereoheli edastamise võimaldamiseks.

Septembrikuus organiseeris Sideamet Tallinnas Euroopa Raadioside Komitee spektrihaldamise töögrupi (ERC WG FM) töökoosoleku, millest võttis osa 84 esindajat 26 riigist ning 10 rahvusvahelist organisatsooni. Samuti korraldas Sideamet järjekordse Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituuti tutvustava seminari, kus oli 50 osalejat.

Oktoobris sõlmiti Moskvas Venemaa sideadministratsiooni 7 kokkulepet raadiosageduste kasutamise kohta:

- sagedusalades 380-385/390-395 MHz (TETRA emergency);
- sagedusalas 406,1-410 MHz paikse ja liikuvside osas;
- sagedusalas 410-430 MHz paikse ja liikuvside osas;
- sagedusalades 450-453/460-463 MHz liikuvside osas;
- sagedusalades 453,0-457,475/463,0-467,475 MHz liikuvside osas;
- sagedusalades 890-915/935-960 MHz liikuvside ja Venemaa lennunavigatsiooni osas;
- sagedusalades 1710-1785/1805-1880 MHz liikuvside osas.

Oktoobris - novembris osales Sideamet koos Teede- ja sideministeeriumiga Minneapolises toimunud ITU Täievolilisel Konverentsil.

Jätkus Euroopa Raadioside Komitee ja selle töögruppide (WG FM, WG RR) koosolekutel osalemine.

Vastavalt 1998. aastal kinnitatud "Eesti rahvusliku raadiosageduste plaanile", mis nägi ette 70 MHz raadioringhäälingusageduse kasutamise lõpptähtjana 01. jaanuari 2005.a, viidi enamus Eesti Radio ringhäälingu saatjaid üle uutele sagedustele 1998. aasta lõpuks. Senini jätkavad 100MHz sagedusalas vaid 2 saatjat Valgjärvel, sest vastavaid asendussagedusi ei ole õnnestunud leida naaberriikide erinevast sageduskasutusest tulenevalt.

Detsembrikuus sõlmis Sideamet koostöölepingu Standardiametiga, mis sätestas Sideameti rolli ETSI liikmena.

Sideamet osales koos Teede- ja sideministeeriumiga Euroopa Liiduga liitumis-läbirääkimistel telekommunikatsiooni ja infotehnoloogia seadusandluse sõelumisel.

Riiklike Investeeringute Programmi "Raadiosagedusala kasutuse korraldamine

ja järelevalve" 1998. aasta peatähelepanu oli suunatud järelevalveautode ja möötevastuvõtjate ostmisele. 1998. aasta kulutuste maht oli 4 010 000 krooni ning tehti järgmised soetused ja tööd:

- kahe maastikuauto TOYOTA Land Cruiser 95 ost, sisustamine ja ümberehitamine järelevalve autodeks, millest üks maastikuauto vahetas välja Pärnu büroo vana TOYOTA Land Cruiseri. Teine uus järelevalve auto jäi esialgu Sideameti Tallinna keskuse kasutusse.
- möötevastuvõtjate Rohde & Schwarz ESVN20 ost regionaalsete büroode jaoks;
- kahe peilingaatori liisingu maksmine.

Jaanuaris jõudis kohale eelmisel aastal ostetud teine peilingaator, mida hakati ajutiselt kasutama Ädala 4d monitooringupunktis.

Alustati uue RIP-i "Kaabeltelevisioonivõrkude järelevalve" realiseerimist. 1998. aastal oli investeringute maht 4 600 000 krooni. Projekti rahadest soetati järgmised seadmed:

- MB "Sprinter" 312D, mis ehitati kaabeltelevisiooni möötejaamaks;
- kaabellevi signaalide mõõtmiseks soetati Rohde & Schwarz möötevastuvõtjad ESVN20 ja ESVN40 ning videoanalüsaator VSA koos testvastuvõtjaga VSA-B10;
- ehitati välja ringhäälingu vastuvõtusüsteem Tallinna monitooringupunkti;
- soetati universaalkerega sõiduauto TOYOTA Corolla.

Soetatud tehnikat hakkas kasutama Sideameti järelevalve osakonna Tallinna büroo.

Aasta jooksul anti välja (inspektsioon koos Sideametiga) kokku 951 luba, sealhulgas:

liikuva maaside lube	143;
üldkasutatavaid maaside lube	246;
RAS 1000 lube	10;
vee- ja õhuside lube	329;
amatöörilube	84;
kosmose maajaama lube	1.

Tüübiheakskiite tehti 92, tüübiheakskiidu märke väljastati 3676 ning tollilubasid 1255.

Häireteateid registreeriti 426, millest 334 oli vaja lahendada kohapeal koos mõõtetehnika kasutamisega, sealhulgas:

Tallinna büroo	248/197
Tartu büroo	76/57
Pärnu büroo	54/50
Kohtla-Järve büroo	48/30.

Raadiosaateseadmete ülevaatusi viidi kokku läbi 517, sellest

Tallinna büroo	193
Tartu büroo	116
Pärnu büroo	113
Kohtla-Järve büroo	95

Riigieelarvesse kanti tulusid 8 689 000 krooni ulatuses.

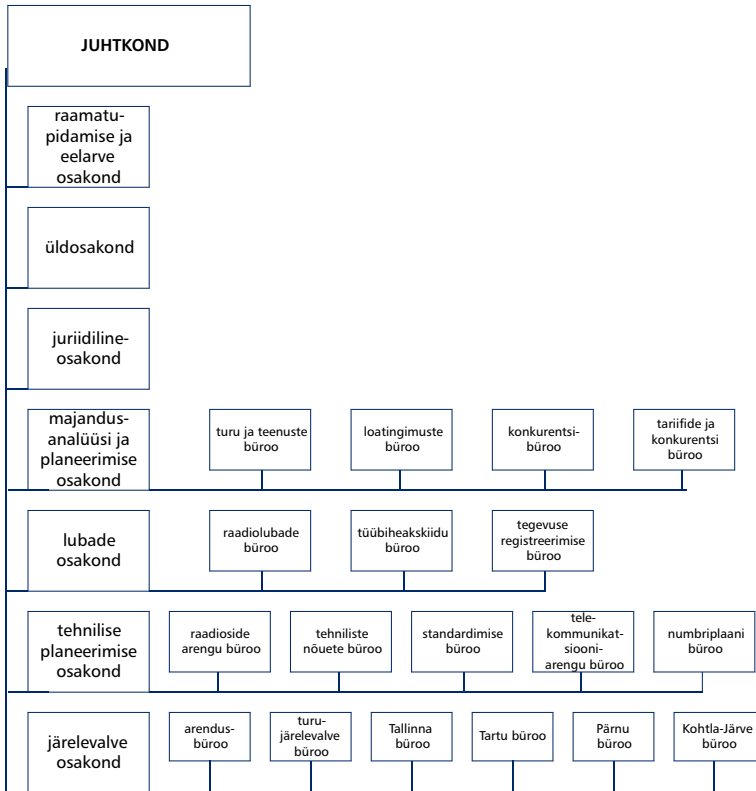
1999

- AS-i Levicom omanikud müüvad 800 miljoni krooniga Eesti mobiilsidefirma Q-GSM Netcomi AB-le;
- Riigikogu annab AS-i Eesti Raudtee erastamise Erastamisagentuuri pädevusse;
- 11. veebruaril alustatakse Telekomi aktsiatega kauplemist Tallinna, Berliini ja Londoni börsil;
- 7. märtsi riigikogu valimised võidab küll Keskerakond, kuid valituse moodustab Isamaaliidu liider Mart Laar, teede- ja sideministriks saab Toivo Jürgenson;
- 1. maist kehtestab AS Eesti Telefon 48-sendise kõnealsutustasu.
- Rahandusminister Siim Kallas teeb ettepaneku ühe miljardi krooniseks negatiivseks lisaelarveks, mis riigikogus võetakse vastu 28. juunil;

Kui 1998. aastat võib nimetada üleminekuaastaks, kus ühe asutuse ülesanne

tega pidi jätkama teine, siis 1999. aastat alustas Sideamet telekommunikatsioonivaldkonna reguleerimiseks vajalike uute ülesannete täitmise ettevalmistamisega.

Aasta algul kinnitatud koosseisus oli 113 ametikohta, struktuur:

Eelarve nägi ette kulutusi 33 831 800 krooni ulatuses, millest

töötasudeks	9 245 700 krooni;
sotsiaalmaksuks	2 310 000 krooni;
majanduskuludeks	4 824 000 krooni;
investeeringuteks	13 300 000 krooni.

Märtsikuus alustati Teede- ja sideministeeriumi ja Kultuuriministeeriumi eest-

vedamisel ning Sideameti osalemisel kõikide Eesti SECAM värvisüsteemi kasutatavate televisioonisatjate saatestandardi muutmist PAL-iks vastavalt eelmisel aastal välja töötatud kavale. Et vähendada televaatajate probleeme seoses televiisorite ümberhäälestamisega, otsustas Sideamet, et kõikide telejaamade saatestandard tuleb muuta üheaegselt. Peamiselt tehniliste probleemide tõttu ei osutunud see aga võimalikuks. Uuele süsteemile lülitati kõigepealt kõik oma saatjad üle TV 3. ETV vaidlustas kogu protsessi kohtus ning 4. novembril katkestas tunniks ajaks üldse värvipildi edastamise. Kanal 2 sidus oma ülemineku ETV ülemineku ajaga. Mitmepoolsetel läbirääkimistel, kus osalesid esindajad telejaamadest, Kultuuriministeeriumist, Ringhäälingu Liidust ja Sideametist õnnestus kõik tehnilised probleemid ja erimeelsused kõrvaldada veel novembrikuus ja viimaste saatjatena hakkasid värvipilti PAL süsteemis näitama ETV ja Kanal 2 saatjad Valgjärvel.

Märtsikuus kiitis Vabariigi Valitsus heaks Euroopa Telekommunikatsiooni Büroo asutamise konventsiooni ja ka Euroopa Raadiokommunikatsiooni Büroo asutamise konventsiooni. Konventsioonid ratifitseeris riigikogu maikuus aastal 2000.

1. juunil 1999.a. jõustus esimene "Kaabelleviseadus". Seaduse rakendamise ettevalmistamiseks algatati Sideameti vastav projekt.

Projekti käigus töötati välja seadusest tulenevad õigusaktid;

"Kaabellevivõrgu tehnilise ülevaatusetegevusloa väljastamise ja kehtetuks tunnistamise kord";

"Kaabellevivõrgu kohustusliku tehnilise ülevaatusetegevusloa läbiviimise kord";

"Kaabeltelevisioonivõrgu rajamise ja opereerimise üle järelevalve teostamise kord";

"Kaabeltelevisioonivõrgu kasutusloa väljaandmise kord";

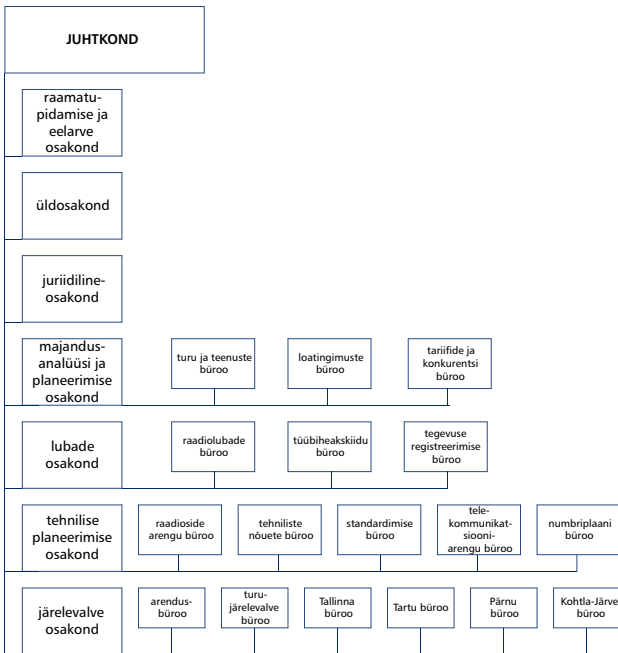
"Ühisantennisüsteemi kasutusloa väljaandmise kord".

Seadus tõi kaasa Sideametile uued funktsioonid:

- omavalitsuste taotluste alusel kaabeltelevisioonivõrgu lubade avalike konkursside korraldamine;
- kaabeltelevisioonivõrgu lubade tingimuste määratlemine;
- kaabeltelevisioonivõrgu lubade väljaandmine;
- kasutuslubade väljastamine kaabeltelevisioonivõrkudele ja ühisantennisüsteemidele;
- ajutiste tähtjaliste lubade väljastamine;
- järelevalve teostamine kaabellevivõrkude rajamise ja opereerimise üle.

Juulikuus võttis valitsus vastu säästueelarve, mis Sideameti jaoks tähendas 30% eelarverahade kärpimist. Rahade vähendamine tähendas ka seda, et aasta algul planeeritud koosseisu tuli vähendada 20 inimese võrra, uues kinnitatud koosseisus oli 93 ametikohta, millest aasta lõpuks komplekteeriti 88. Pikemas perspektiivis tekitas see tõsiseid takistusi telekommunikatsioonisektori regulatsiooniga tegeleva struktuuri kujundamisel ja pädevate ametnike leidmisel ja koolitamisel.

1. augustist kehtestas minister Sideameti uue struktuuri:

5.- 10. augustini osales Sideameti 12-liikmeline esindus ERNA-I. Kasutati peilingaatorit Telgon 111, mõõtevastuvõtjaid, spektrianalüsaatoreid jm tehnikat, et tagada raadioetri kontroll, fikseerida kõrvalise abi kasutamine ja võistkondade võistlusjuhendist kõrvalekaldumised.

Seoses ERC otsusega kolmanda põlvkonna mobiilside (UMTS) tarbeks sageduste vabastamise kohta alustas Sideamet läbirääkimisi Eesti Energiaga 2 GHz sagedusala osalisest vabastamisest 1. jaanuariks 2002.a., vastav kokkulepe ka

saavutati.

Vastavalt kehtivale "Eesti rahvuslikule raadiosageduste plaanile" käisid Lennuametiga läbirääkimised viimaste lennunduse raadionavigatsiooniseadmete, mis ei vastanud Euroopa sageduskasutusele, ümbertöstmisest sagedusalast 790 - 890 MHz. Nende seadmete kasutamine lõpetati 1998. aastal.

Sideamet koostas uue "Eesti rahvusliku raadiosageduste plaani" ja see esitati kinnitamiseks ministeeriumile.

Ettevalmistamisel oli Sideameti jaoks olulise tähtsusega "Telekommunikatsiooniseadus". Sideamet osales Teede- ja sideministeeriumi juurde loodud töögrupis, mille ülesandeks oli nii seaduse kui sellest tulenevate määruste välja-töötamine.

Sideamet võttis osa digitaaltelevisiooni planeerimise ja telekanalite 61 - 69 rahvusvahelise jaotamise rahvusvahelise töögrupi tööst.

Jätkati osalemist Euroopa Raadioside Komitee ja selle töögruppide (WG FM, WG RR) koosolekutel.

Koostöös Soome Sideadministratsiooniga viidi läbi RAS 1000, EDACS ja TETRA raadiosüsteemide mõõtmised raadiohäirete vältimiseks, tulemusi analüüsisid mõlemad osapooled ning selle alusel töötati välja esialgsed kasutustingimused.

Sideamet sai rahvusvahelise satelliitside organisatsiooni Intelsat volitatud esindajaks.

Töötustingimuste parandamiseks ja ruumikitsikuse vähendamiseks käisid läbirääkimised Sotsiaalministeeriumiga Ädala 2 asuva Verekeskuse endise tootmis-hoone endale saamiseks eesmärgiga see büroohooneks renoveerida. Vastavat kokkulepet ei saavutatud, küll aga jõuti selleni, et Sideametil õnnestus osa hoonest rentida. Algas hoone renoveerimine, mille I etapp (osa 2. korrusest) ka 1999. aastal lõpetati. Pärnu büroo sai uued ruumid Chaplini keskusesse asukohaga Esplanaadi 10 ja Tartu büroo Ringhäälingu Saatekeskuse hoonesse Soinate 8 d. Mõlema büroo ruumid remonditi.

Välja ehitati ka järelevalve osakonna raadiomonitoringu juhtimiskeskus

Tallinnas.

Detsembrikuus sõlmiti Standardiametiga kokkulepe ETSI väljaannete müümise korra kohta.

Detsembrikuus kuulutati välja riigihange rahvusvahelistele nõuetele vastava ringhäälingu planeerimise tarkvara soetamiseks.

Seoses 2000.aasta probleemiga moodustas Sideamet vastava töögrupi, mis selgitas välja Sideameti seadmete ja arvutivõrgu Y2K kindluse. Töögrupp töötas välja abinõud võimalike probleemide tekkimise korral, paigaldas avariigeneraatori ja määras valvegraafiku. Ühtlasi lepiti kokku koostöövariandid teiste organisatsioonidega. Aastavahetus möödus rahulikult.

Riiklike Investeeringute Programmi "Raadiosagedusala kasutuse korraldamine ja järelevalve" 1999. aasta soetuste ja tööde maht oli kavandatud 2 818 000 krooni, kuid säästueelarve vähendas kulutuste mahtu 100 000 krooni võrra. Kasutada jäänud 2 718000 kroonist finantseeriti järgmisi soetusi ja töid:

- mõõtevastuvõtja Rohde & Schwarz ESVN20 ost;
- maastikuauto TOYOTA Land Cruiser 95 ost ja ümberehitamine;
- järelevalveauto sisustamiseks vajalike seadmete ost;
- abivahendite ost mõõtevastuvõtjate automaatse töö tagamiseks;
- attenuaatorite ost võimsuse mõõtmiseks;
- kahe peilingaatori liisingu maksmine.

RIP-i "Kaabeltelevisioonivõrkude järelevalve" 1999. aasta soetuste ja tööde maht oli planeeritud 3 384 000 krooni ja jagunes järgmiselt:

- järelevalveauto ost ja selle ümberehitus ja sisustamine;
- mõõtevastuvõtja Rohde & Schwarz ESVN40 ost Tallinna kesku-
sele;
- antennide lülitamise ja pööramise seadmete ost ja antennisüsteemide moderniseerimine regionaalsetes büroodes;
- spektrianalüsaatori Rohde & Schwarz FSM30 ost Tallinna kesku-
sele;
- televisiooni signaalide mõõteaparatuuri ja kvaliteedi hindamise seadmete ost.

"Kaabelleviseaduse" jõustumise ajaks 01.juunil 1999.a. oli Sideameti järelevalve osakonnal kõige vajalikum mõõteaparatuur kaabeltelevisiooni mõõtmisteks

olemas.

1999. aastal alustati uut RIP-i projekti nimetusega "Peilingaatorjaamade süsteem", mille kogumaksumus oli 16 550 000 krooni. Projekt lõpeb aastal 2006, kui liisinguga ostetud peilingaatorite kapitalirent on makstud.

Programmi eesmärgiks oli projekti "Raadiosagedusala kasutuse korraldamine ja järelevalve" raames juba soetatud peilingaatorite edasiarendamine ja ühtse tsentraalselt juhitava peilimissüsteemi loomine, milleks paigaldatakse peilingaatorid ka regionaalsetesse büroodesse Tartus, Pärnus ja Kohtla-Järvel ning ehitatakse liikuvad peilingaatorjaamad. Programmi realiseerimine võimaldab efektiivset ebaseaduslike kiirgusallikate ja raadiohäirete avastamist ja lokaliseerimist, kergendab nende likvideerimist ning on vajalik Eesti Vabariigi poolt endale võetud rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks.

1999. aasta soetuste ja tööde maht oli kavandatud 3 150 000 krooni, kuid säästueelarve vähendas kulutuste mahtu 1 300 000 krooni võrra. Kasutamiseks jäi 1 850 000 krooni ja tehti järgmised soetused ja tööd:

- osteti maastikuauto TOYOTA Land Cruiser 95 liikuva peilingaatorjaama jaoks, kuid säästueelarve tõttu jäi peilingaator ostmata;
- osteti kaks lähipeilingaatorit Rohde & Schwarz EB200 koos juhtimistarkvaraga;
- soetati statsionaarse peilingaatorjaama rajatised (mast ja väikehoone);
- soetati liikuva peilingaatorjaama sisustamiseks vajalikud seadmed.

1999. aastal alustati RIP-i projekti nimetusega "Liikuvate kontrolljaamade soetus", mille realiseerimine võimaldab teostada telekommunikatsioonialast riiklikku järelevalvet kogu riigi ulatuses.

Projekt on pikaajaline (1999. - 2006.) ja 1999. aasta soetuste maht oli kavandatud 1 600 000 krooni, kuid säästueelarve vähendas kulutuste mahtu 500 000 krooni võrra.

1999. aastal soetati järgmised seadmed ja autod:

- universaalkerega sõiduauto Peugeot 406 SR ost ja kohandamine järelevalve töödeks;
- combi Peugeot Partner ost ja kohandamine järelevalve töödeks;
- maastikuauto TOYOTA Land Cruiser 95 ost ja ümberehitamine;

- sidevahendid, mõõteantennid ja muud tarvikud.

1999. aastal alustati Riiklike Investeeringute Programmi projekti nimetusega "Telekommunikatsiooni mõõtetehnika I etapp" kestusega 1999. - 2003.a, mille kogumaksumus on planeeritud 13 348 000 krooni.

"Telekommunikatsiooniseaduse" täitmise kontrollimiseks on vaja luua kogu riiki kattev telekommunikatsioonisüsteemide järelevalve süsteem, millega saab vastu võtta, dekodeerida ja interpreteerida telekommunikatsioonisüsteemides kasutatavaid signaale ja andmeid ning mõõta signaalide parameetreid.

1999. aastaks oli projekti finantseerimiseks planeeritud 3 548 000 krooni, kuid säästueelarve vähendas summat 2 300 000 krooni võrra. Seega jäi kasutamiseks 1 248 000 krooni.

1999. aastal soetati järgmised seadmed:

- mahtuniversaali Peugeot Expert FT Stan ost ja ümberehitamine GSM-i mõõtejaamaks;
- mahtuniversaali Peugeot Expert FT Stan ost ja ümberehitamine telekommunikatsioonivõrkude kontrolljaamaks;
- maastikuauto TOYOTA Land Cruiser 95 ost ja ümberehitamine transmissiooniliinide mõõtejaamaks;
- liikuvate mõõtejaamade sisustamiseks vajalikud seadmed;
- antenn HL040 400 - 3000 MHz.

1999. aastal anti välja kokku 1295 luba, neist:

1292 raadioside luba, millest:

liikuva maaside lube	271;
üldkasutatava mobiilside baasjaamade lube	152;
RAS 1000 lube	18;
paikse maaside lube	196;
mere- ja lennundusside lube	441;
ringhäälingu lube	121;
amatöörilube	82;
kosmose maajaamade lube	11;

3 kaabellevi luba, millest:

ajutisi lube	2;
kaabeltelevisiooni võrgulube	1.

Tüübiheakskiite tehti 99 ja tollilube väljastati 525.

Häireteateid võeti vastu 305, millest lahendati 298, neist vastavalt 302/297

raadioside ja 3/1 kaabellevi valdkonnas.

Tallinna büroo	75/73 ja 2/-
Tartu büroo	175/175 ja 1/1
Pärnu büroo	26/24 ja -
Kohtla-Järve büroo	26/25 ja -

Tehnilisi ülevaatusi viidi läbi 933, neist

Tallinna büroo	222
Tartu büroo	222
Pärnu büroo	224
Kohtla-Järve büroo	265.

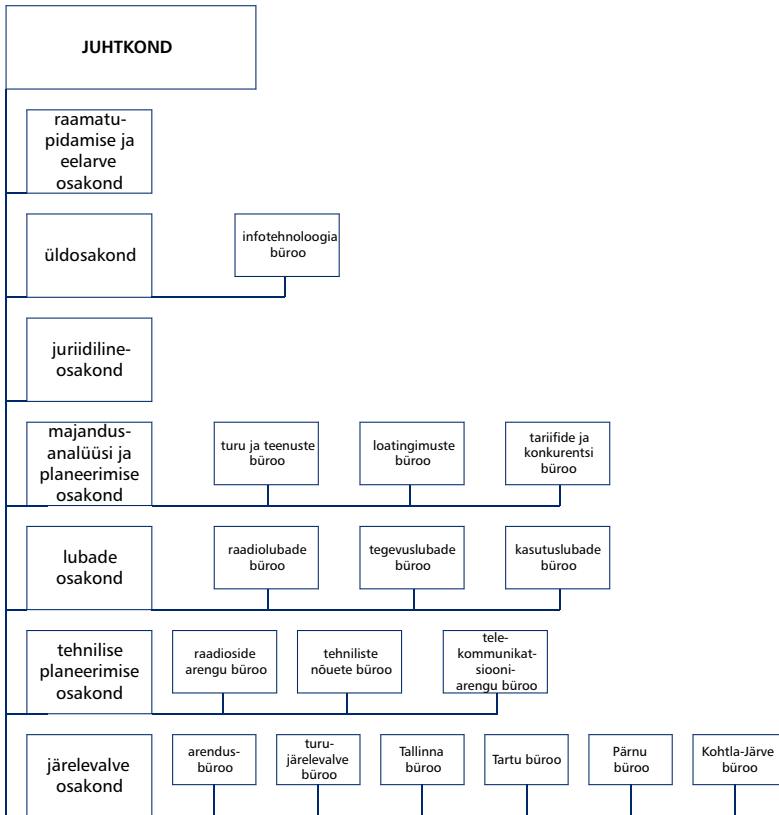
Õigusrikkumisi võeti menetlusse 134 korral.

Riigieelarvesse kanti tulusid 10 752 908 krooni ulatuses.

2000

- Eestis viiakse läbi esimene rahvaloendus;
- Augustikuus kolib Vabariigi Valitsus Stenbocki majja.

Aasta algul kinnitatud struktuuri kohaselt oli Sideametis 127 ametikohta, millest aasta lõpuks oli täidetud 117.

Eelarve kohaselt oli kulutusi ette nähtud 49 045 000 krooni, sellest:

töötasudeks	9 100 900 krooni;
sotsiaalmaksuks	3 003 300 krooni;
majandamiskuludeks	4 846 000 krooni;
infotehnoloogiale	2 183 900 krooni;
investeeringuteks	27 203 900 krooni.

Jaanuarikuus kehtestati uus töölubade ja kasutuslubade väljastamise kord ja uued lubade vormid seoses kehtima hakanud uue "Telekommunikatsiooniseadusega". Märtsikuus alustas Sideamet raadiosaateseadmete paigaldamise ja kasutamise lubade väljastamist uue korra kohaselt.

Väljatöötamisel oli "Eesti numeratsiooniplaan" ning "Tehnilised nõuded numeratsiooniplaani, tunnuskoodi ja lühinumbriga kasutamiseks." Selleks peeti ühiseid nõupidamisi operaatoritega. Numeratsiooniplaani koostamisel tehti koostööd ka teiste riikide organisatsioonidega, et nendega kooskõlastada nii numeratsioonivahemiku, tunnuskoodi kui ka lühinumbriga kasutamist.

Aasta olulisemaks sündmuseks Sideameti jaoks oli "Telekommunikatsiooniseaduse" kehtima hakkamine. Seadus lõi eeldused tegeliku konkurentsi tekkeks telekommunikatsiooniturul.

Seadusest tulenevate määruste väljatöötamiseks moodustati Teede- ja sideministeriumi juurde töögrupid, kuhu olid kaasatud ka Sideameti ametnikud.

Operaatoritele korraldas Sideamet "Telekommunikatsiooniseadust" tutvustava teabepäeva, spetsialistid selgitasid operaatoritele seadusest tulenevaid nõudeid, kohustusi ja vastutust.

31. märtsil kinnitas teede- ja sideminister "Eesti raadiosageduste plaani".

1. aprillil alustas tegevust Eesti Standardikeskus, kellega Sideamet jätkas telekommunikatsioonide standardimise alast koostööd.

Aprillikuust alates osaleb Sideamet vaatljana Euroopa Komisjoni poolt loodud TCAM töökoosolekutel, mis tegeleb direktiivi 99/5/EC jõustamisega Euroopa Liidus.

8. maist kuni 2. juunini toimus Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu (ITU) Maailma Raadioside Konverents WRC 2000 Istanbulis, kus vaadati põhjalikult üle ITU Raadioeeskirjad (Radio Regulations), sealhulgas satelliit-ringhäälingu ja kolmanda põlvkonna mobiilside temaatika.

Konverents töötas välja WRC 95 otsusest tulenevalt uue satelliitringhäälingu plaani, kus Eestile nähti ette 10 satelliittelevisiooni kanalit. Konverents kiitis heaks ka viis Eesti ettepanekut Raadioside Reglemendi muutmiseks, et tagada harmoneerimine Euroopa sageduskasutusega. Olulisemad Euroopa ühissete-

panekud, mis konverentsil vastu võeti, käsitlesid satelliit-raadionavigatsiooni sagedusala määramist ja IMT 2000 (UMTS) uute maapealsete sagedusalade kasutamist.

Maikuu korraldas PHARE Sideameti kaasabil seminari "Telecommunication Standardization", millel oli 23 osavõtjat ja seminari "Telecommunication Procurement", osavõtjaid 19.

Maikuu vöörandas Sideamet oma viimased vanad autod ja nüüd oli Sideametil heatasemeline ja töökindel ning kõikidele vajadustele vastava sisustusega autopark.

Juunikuus juurutati 1999. aasta lõpul välja kuulutatud riigihanke korras soetatud SpectraPlus analoogringhäälingu planeerimistarkvara, mis võimaldab paindlikult planeerida nii raadio- kui ka televisioonikanalite kasutamist. Tarkvara vastab rahvusvahelistele nõuetele, arvestab arvutustes maapinna reljeefi ja võimaldab laiendamist digitaalringhäälingu planeerimiseks.

Juulikuus alustas Sideamet Eesti Telefon AS-i 2000. - 2009. aastate äriplaani analüüsimist, millega jõudis lõpule augustis. Sideamet andis hinnangu, tuues välja ka äriplaanile esitatavad lisanõuded ning probleemid. Vabariigi Valitsus kiitis Eesti Telefon AS-i äriplaani heaks koos Sideameti lisatingimustega.

Juulikuus valmisid Ädala 2 büroorumide renoveerimistööd ja Sideameti uued ruumid avati pidulikult 1. augustil.

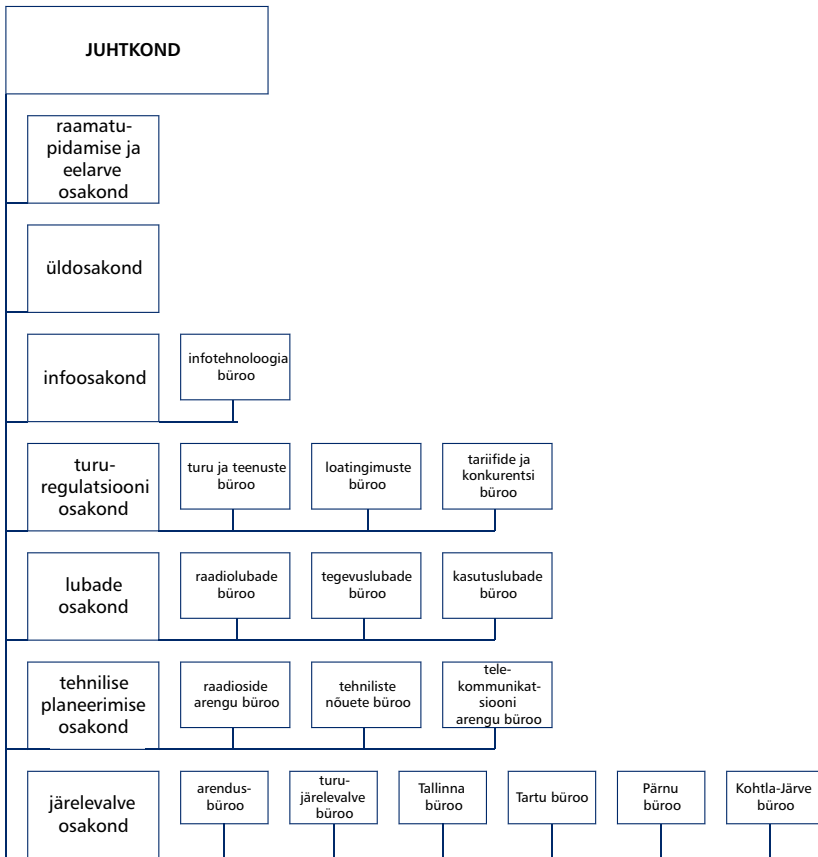
Sellele järgnes kõikide kabinettide möbleerimine ja töökohtade ettevalmistamine, 1. septembril kolis uude majja peaaegu kogu Sideameti personal, vaid järelevalve osakond jäi endistesse ruumidesse Ädala 4d.

Nüüd jõudis järg kätte ka järelevalve osakonna kabinettide renoveerimiseks, koostati remonttööde projekt, kuid rahaliste vahendite puudumise tõttu lükkus remont edasi 2001. aastasse.

Kuna vahepeal vastu võetud erinevatest seadustest tulenevalt oli suurenenud Sideameti ülesannete hulk, oli vaja muuta ka ameti põhimäärust. Minister kinnitas uue põhimääruse 30. juunil ja see jõustus 24. juulist.

Uues kinnitatud koosseisus oli ette nähtud 127 ametikohta, struktuurist kaotati juriidiline osakond ning juristid jätkasid oma tööd teiste osakondade koos-

seisus, uue struktuuriüksusena moodustati infoosakond.

Sideameti senistele ülesannetele lisandusid tegevused, mis on seotud:
telekommunikatsioonivõrkude opereerimise ja teenuse osutamisega;
telekommunikatsiooni lõppseadmetega;
täienesid ülesanded raadioside, numeratsiooni ja liinirajatiste valdkonnas.

Kohtla-Järve büroo tarbeks renditi uued ruumid ja katusepind peilingaatori-
masti paigaldamiseks, telliti ruumide ehitusliku rekonstrueerimise projekt.
Seegi projekt jäi ootama järgmist aastat.

Augustikuus hakkas Sideamet registreerima telekommunikatsioonivaldkonnas tegevuse alustamise teateid, väljastama vastavaid tegevuslube ning alustas numeratsiooni reserveeringu taotluste vastuvõtmist.

1. - 5. augustini toimunud ERNA retkel oli Sideameti esindus jälle korraldajatel abiks. Eetri jälgimiseks kasutati erinevaid mõõtevastuvõtjaid, peilingaatorit TELEPON 111, spektrianalüsaatoreid ja muud tehnikat.

27. septembril viis Sideamet läbi teabepäeva telekommunikatsiooniseadmete tarnijatele selgitamaks, kuidas Sideamet hakkab väljastama lõppseadmete raadiosagedusala kasutuse nõuetele vastavuse kinnitusi ning registreerima lõppseadmete nõuetele vastavuse teateid. Need protseduurid on vastavuses ka Euroopa Liidus kehtestatud nõuetega.

Novembrikuus asutati telekommunikatsioonisüsteemide riiklik register, sellele eelnes registri tehniline ettevalmistus ning registri põhimääruse ettevalmistamine. Registri asutamise ja kasutuselevõtmise eesmärgiks oli "Telekommunikatsiooniseadusest" tulenevate ülesannete täitmiseks andmekogu loomine, teabe töötlemine, kaitsmine ja avalikkusele kättesaadavaks tegemine. Elektroonse registri loomiseks kuulutas Sideamet välja riigihanke.

9. 10 novembril korraldasid Euroopa Komisjoni Peadirektoraat ja Sideamet Tallinnas seminari "An Overview of EU Legislation for the R&TTE and Electrical Sectors" "Telekommunikatsiooni- ja madalpingeseadmete seadusandlus Euroopa Liidus", kus ettekannetega esinesid Euroopa Komisjoni, Soome ja Rootsi sideadministratsioonide esindajad, et tutvustada Euroopa Liidu vastavat seadusandlust.

14. detsembril kinnitas teede- ja sideminister oma allkirjaga "Sertifitseerimise riikliku registri" infosüsteemi administraatori avaliku võtme. Süsteemi käivitamine lõi tehnilise eelduse sertifitseerimisteenuse ja ajatempliteenuse osutajate registreerimiseks ja teenindamiseks vastavalt 15. detsembril jõustuvale "Digitaalallkirja seadusele". Selle seaduse rakendamiseks töötati välja määruste eelnõud. Aasta viimase kahe nädalaga ei esitatud ühtki taotlust digitaalallkirja sertifitseerimisteenuse ja ajatempliteenuse osutamiseks.

Detsembris sõlmiti Moskvaa Venemaa sideadministratsiooniga viis kokkulepet raadiosageduste kasutamise kohta:

- sagedusalades 385-390/395-400 MHz liikuvside osas;
- sagedusalades 300-308/336-344 MHz paikse ja liikuvside osas;
- sagedusalades 457,6-460/467,6-470 MHz paikse ja liikuvside osas;
- sagedusalas 440-450 MHz liikuvside osas;
- sagedusalades 87,5-100 ja 100-108 MHz ringhäälingukanalite kasutamise osas.

Detsembrikuus sõlmiti Eesti Standardikeskusega kokkulepe ETSI väljaannete müümise korra kohta.

Aasta teisest poolest alates hakkas Sideamet osalema Euroopa Telekommunikatsiooni Regulatsiooni Komitee (ECTRA) töös. Sideamet jätkas Euroopa Raadioside Komitee ja selle töögruppide (WG FM, WG RR) koosolekutel osalemist. Ka maailma Raadioside Konverentsi 2003. aasta ettevalmistamise koosolekutel osalesid Sideameti esindajad.

31. detsembril lõppesid AS-i Eesti Telefon eriõigused ning telefoniteenuste turg avanes konkurentsiks nii rahvusvaheliste kui ka riigisiseste kaugekõnede teenuse pakkumiseks.

Osaleti Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituudi peaassambleel ja seminaridel.

Kohtumistel Soome, Rootsi, Taani, Norra ja Iirimaa regulaatorite esindajatega arutati erinevaid võimalusi "Telekommunikatsiooniseaduse" jõustamiseks, määratleti edaspidised koostöösuunad. Samuti alustati Lätiga järelevalvealaseid vastastikuseid konsultatsioone.

Riiklike Investeeringute Programmi "Raadiosagedusala kasutuse korraldamine ja järelevalve" 2000. aasta soetuste ja tööde maht oli kavandatud 4 850 000 krooni ja finantseeriti järgmisi soetusi:

- kolme ülikõrgsagedusliku spektrianalüsaatori ADVANTEST U3661P ja suundantenni HL025 (1-26,5GHz) ost regionaalsetele büroodele;
- sidekanali soetamine peilingaatorjaama juhtimiseks;
- monitooringu- ja mõõtevastuvõtjate juhtimistarkvara ost;
- vintsiga tõstetavate 17m teleskoopmastide soetamine Kohtla-Järve ja Pärnu büroode vanade antennimastide asendamiseks;
- kahe peilingaatori liisingu maksmine.

2000. aasta sügisel valmis Tallinna teine statsionaarne peilingaatorjaam, mida juhitakse Ädala 4F juhtimiskeskusest.

RIP-i "Kaabeltelevisioonivõrkude järelevalve" 2000. aasta soetuste ja tööde maht oli planeeritud 489 000 krooni ja kasutati kaabeltelevisiooni spektri-analüsaatori ADVANTEST U3641N ja vastava juhtimistarkvara ostmiseks.

RIP-i "Peilingaatorjaamade süsteem" 2000. aasta soetuste ja tööde maht oli planeeritud 3 370 000 krooni ning see jagunes järgmiselt:

- kolme lähipeilingaatori Rohde & Schwarz EB200 ost regionaalsetele büroodele;
- kolme statsionaarsete peilingaatori Rohde & Schwarz DDF190 soetamine liisinguga;
- ühe mobiilse peilingaatori Rohde & Schwarz DDF190 soetamine liisinguga;
- aparatuuri juhtimistarkvara soetamine.

Statsionaarsed peilingaatorid Rohde & Schwarz DDF190 tarniti 2000. aasta detsembris ja paigaldati regionaalsete büroode (Pärnu, Tartu ja Kohtla-Järve) monitooringujaamadesse.

RIP-i "Liikuvate kontrolljaamade soetus" 2000. aasta soetuste ja tööde maht oli planeeritud 2 004 000 krooni ning jagunes järgmiselt:

- mahtuniversaali PEUGEOT 806 ST ostmine liikuvaks kontrolljaamaks;
- haagise ostmine järeleveetavaks mõõtejaamaks;
- järeleveetava 25m teleskoopmasti (haagise) soetamine;
- 14m pneumaatilise teleskoopmasti soetamine järeleveetavale mõõtejaamale;
- aparatuuri juhtimistarkvara soetamine.

Soetatud tehnika jäi järelevalve osakonna Tallinna büroo kasutusse.

RIP-i nimetusega "Telekommunikatsiooni mõõtetehnika I etapp" 2000. aasta soetuste ja tööde maht oli planeeritud 6 487 000 krooni, tehti järgmised soetused ja tööd:

- GSM-i ja ringhäälingu katvuse ja häirete mõõtekompleksi soetamine;
- telekommunikatsioonivõrkude ühendamise kontrollaparatuuri

- ostmine;
- telekommunikatsioonisüsteemide transmissiooniliinide mõõtekompleksi ostmine;
- sõiduauto PEUGEOT 406 SR soetamine mõõteautoks;
- aparatuuri juhtimistarkvara soetamine.

Soetatud tehnika jäi järelevalve osakonna Tallinna büroo kasutusse.

Aasta jooksul väljastati:

raadiosaateseadmete paigalduslube	484;
raadiosaateseadmete kasutuslube	886;
radioamatööri kvalifikatsioonitunnistusi	3
amatöörradiojaamade tööluube	276;
raadiosaateseadmete erilube tollipiiri ületamiseks	132;
telekommunikatsioonivõrgu tegevuslube	40;
kaabeltelevisioonivõrgu ajutisi lube	69;
kaabeltelevisioonivõrgu lube	3;
kaabeltelevisioonivõrgu kasutuslube	1;
raadiosagedusala kasutuse kinnitusi	83;
numeratsiooni kasutuslube	160;
tunnuskoodi kasutuslube	77;
lühinumbri kasutuslube	77.

Registreeriti:

45 telekommunikatsioonivõrgu opereerimise teateid;

69 telekommunikatsiooniteenuste teateid;

Korraldati:

10 kaabeltelevisiooni konkurssi.

Tehti 79 tunnuskoodi ja 84 lühinumbri reserveeringut.

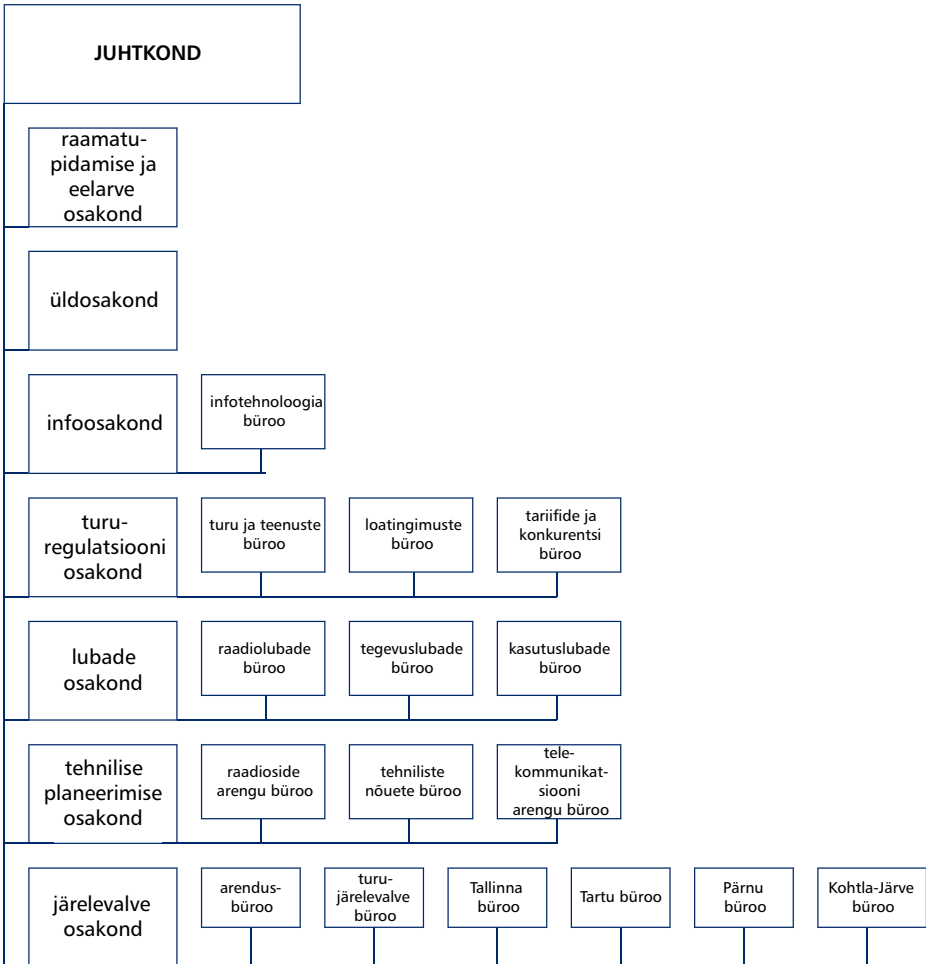
Järelevalve toiminguid viidi kokku läbi 2221, millest lõpetati 2205, nendest:

Tallinna büroo	457/448;
Tartu büroo	564/564;
Pärnu büroo	429/429;
Kohtla-Järve büroo	369/369;
Turujärelevalve büroo	402/395.

Sideameti kaudu laekus 2000. aastal riigieelarvesse 63 879 400.- krooni tulusid.

2001

2001. aasta kinnitatud koosseisus oli 136 ametikohta, struktuur:

2001. aastaks kinnitatud eelarve oli kokku 38 989 200 krooni, sellest oli ette nähtud:

töötasudeks	12 880 000 krooni;
sotsiaalmaksuks	4 250 400 krooni;
majandamiskuludeks	5 980 000 krooni;

investeeringuteks	9 896 000 krooni;
infotehnoloogiale	2 882 800 krooni.

2001. aastaks oli sidevaldkonda reguleerivaid õigusakte, millest Sideamet pidi oma tegevuses juhinduma, palju: "Telekommunikatsiooniseadus", "Kaabellevi-seadus", "Ringhäälinguseadus", "Digitaalalkirja seadus," ja nendest tulenevad määrused, lisaks Eesti Vabariigi poolt välislepingutega võetud rahvusvahelised kohustused.

Tulemusjuhtimise rakendamiseks töötas Sideamet välja arengukava aastateks 2001. - 2005., mis esitati ministriumile.

Veebruarikuus kinnitas minister Sideameti poolt koostatud uue "Eesti numeratsiooniplaani," mis hakkab kehtima 2002. aastal.

Uus numeratsiooniplaan loob võrdsed tingimused kõikidele telekommunikatsioonivõrgu operaatoritele ja teenuse osutajatele numeratsioonivahemike, lühinumbrite ja tunnuskoode kasutamiseks, määruse eesmärgiks on piiratud ressursi efektiivse ja ratsionaalse kasutamise tagamine kooskõlas rahvusvaheliste nõuetega.

Numeratsiooniplaan näeb ette maakondade suunanumbrite lisamist tarbijate numbritele 2002. aastal - nii saab Sideamet eraldada ühelt poolt telefoniteenuste pakkujatele numbreid, mis ei ole seotud kindla linna või maakonnaga, ning teiselt poolt saavad teenuse tarbijad valida endale sobivama teenuse osutaja.

Sideamet jätkas ERC ja selle töögruppide (WGFM, WGRR), ECTRA, TCAM koosolekutel osalemist.

Veebruarikuu lõpul teatas AS Eesti Telefon oma kavandatavast hinnakirja muudatustest. Sellele järgnes Sideameti-poolne AS-i Eesti Telefon tarbijahindade struktuuri ja kavandatavate hinnamuutuste, samuti ka sidumistasude määrade analüüs ning järelduste tegemine. Analüüsimise käigus toimus mitu läbirääkimist nii AS-i Eesti Telefon kui ka teiste operaatoritega. Et Sideameti töövaldkonnaks ei ole jaehindade kujundamise kontrollimine, siis oli vaja koostööd teha ka Tarbijakaitseametiga. 28. märtsiks jõuti sidumistingimuste läbirääkimistel kõiki osapooli rahuldanud kokkuleppeni sidumishindade osas.

Märtsis sõlmiti Helsingis Soome Telehallintokeskusega kokkulepped

sagedusalade 385-390/395-399,9 MHz ja 880-890/925-935 MHz kasutamise osas.

22. märtsil korraldas Sideamet telekommunikatsiooniturul tegutsevatele operaatoritele ja teenuse osutajatele teabepäeva, kus tutvustati "Telekommunikatsiooniseaduse" rakendamiseks kinnitatud määrusi.

Majandusministeeriumi määrusega moodustati Phare 2000 projekti "Turujärelevalve" juhtkomitee, kus oli esindatud ka Sideamet.

Aprillis osales Sideamet messil "Infocom 2001".

Aprillis ja mais toimus kohtumine projekti "EC Study on Spectrum Management in Accession Countries" raames, mille alusel InterConnect Communications Ltd koostas Euroopa Komisjonile raporti Eesti spektrihaldamisest ja raadio-monitooringust; Euroopa Komisjonile esitati andmed Eesti sideturu olukorrast seoses projektiga "Central and Eastern Europe Regulatory Support Services."

Pikka aega oli Sideamet tegelenud endale sobiliku logo leidmisega, erinevaid kavandeid oli palju ja sellevõrra ka valiku tegemine keerulisem. 20. aprillil sai väljavalitud logo teede- ja sideministeeriumist kooskõlastuse, riigisekretär kinnitas Sideameti logo 13. juunil.

4. mail korraldas Sideamet järjekordse teabepäeva, kus anti selgitusi Vabariigi Valitsuse ja teede- ja sideministri määrustest tulenevatest muudatustest, mis käsitlesid seadmete kasutamist ja teenuse osutamist 2,4 GHz raadiosagedusalas.

Juunikuus käisid järelevalve osakonna spetsialistid Läti Riikliku Telekommunikatsiooni Inspektsiooni kutsel Riias, et vastastikuselt tutvustada olemasolevat tehnikat ja viia läbi ühiseid kaabeltelevisioonivõrkude mõõtmisi. Sellega tõsteti uuele kvalitatiivsele tasemele kahe riigi vaheline praktiline koostöö. Samuti käisid järelevalve osakonna spetsialistid visiidil Soome Vabariigis, kus tutvuti sealse raadioetri monitooringu ja mõõtmiste meetodikaga.

Maikuu algul korraldas Sideamet Tallinnas ECTRA numeratsiooni töögrupi koosoleku, kus osales 23 riigist kokku 35 esindajat.

Maikuu kinnitas minister "Digitaalalkirja seadusest" ja "Eriolukorra seadusest" tulenevate ülesannete täitmiseks Sideameti põhimääruse muudatused.

Maikuu lõpust hakkas Sideamet kohaldama AS-ile EMT olulise turujõuga ettevõtjale sätestatud nõudeid.

1. juunil võttis Sideamet vastu lubade osakonna infosüsteemi, mis sisuliselt tähendas telekommunikatsioonide riikliku registri ja lubade menetlemise protseduuri elektroonsele kujule üleviimist. Infosüsteemi loomiseks kuulutas Sideamet välja riigihanke ja sellesse investeeriti 910 000 krooni.

Sideamet osales uue "Kaabelleviseaduse" eelnõu väljatöötamisel ja koostas uue "Eesti raadiosageduste plaani".

21. juunil toimus Sideametis kohtumine Euroopa Komisjoni Eesti Delegatsiooni esindajatega.

Riiklike Investeeringute Programmi "Raadiosagedusala kasutuse korraldamine ja järelevalve" 2001. aasta soetuste ja tööde maht oli planeeritud 1 000 000 krooni ning jagunes järgmiselt:

- antennide soetamine tööks sagedusalal 10kHz - 100MHz;
- ringhäälingu saatjate võimsuse mõõtja võimsustele kuni 1,5kW;
- aparatuuri juhtseadmete soetamine automaatse monitooringu tegemiseks;
- kahe peilingaatori liisingu maksmine.

RIP-i "Kaabeltelevisioonivõrkude järelevalve" 2001. aasta soetuste ja tööde maht on planeeritud 1 616 000 krooni ning jaguneb järgmiselt:

- televisioonisignaali mõõteaparatuuri ost;
- mõõteantennide komplekt väljatugevuse mõõtmiseks;
- antennide juhtseadmete soetamine;
- kaabeltelevisiooni mõõteaparatuuri juhtseadmete soetamine.

RIP-i projekti nimetusega "Peilingaatorjaamade süsteem" 2001. aasta soetuste ja tööde maht on planeeritud 2 430 000 krooni ning jaguneb järgmiselt:

- nelja peilingaatori liisingu maksmine;
- kahe peilingaatori TELEPON 111 integreerimine ARGUS tarkvaraga;
- raadiolinkide soetamine peilingaatorjaamade juhtimiseks regionaalsetest büroodest;
- peilingaatori paigaldamine autole.

Valmis sai mobiilne peilingaatorjaam ja see jäi järelevalve osakonna Tallinna büroo kasutusse. Vajaduse korral tehakse väljasõite kogu riigi ulatuses.

RIP-i "Liikuvate kontrolljaamade soetus" 2001. aasta soetuste ja tööde maht on planeeritud 1 650 000 krooni ning jaguneb järgmiselt:

- liikuva kontrolljaama soetamine;
- monitooringu- ja peilimisantennide soetamine;
- monitooringu vastuvõtjate ostmise liikuvatele kontrolljaamadele;
- mõõte- ja kontrolljaamade seadmestamine.

RIP-i nimetusega "Telekommunikatsiooni mõõtetehnika I etapp" 2001. aasta soetuste ja tööde maht on planeeritud 3 200 000 krooni ning jaguneb järgmiselt:

- optiliste moodulite soetamine SDH/PDH ja ATM/IP testritele;
- tarbijaliinide kontrollimise testrite ostmise;
- võrkude ühendamise kontrollimise aparatuuri soetamine;
- transmissiooniliinide mõõteaparatuuri soetamine.

2001 a. I poolaastal on välja antud:

raadiosaateseadmete paigalduslube	524
raadiosaateseadmete kasutuslube	790
radioamatööri kvalifikatsioonitunnistusi	1
amatöörraadiojaama tööluube	329
raadiosaateseadme erilube tollipiiri ületamiseks	224
telekommunikatsiooni tegevuslube	46
kaabeltelevisioonivõrgu lube	3
kaabeltelevisioonivõrgu kasutuslube	1
ühisantennisüsteemi kasutuslube	1
numeratsioonivahemiku kasutuslube	124
tunnuskoodi kasutuslube	13
lühinumbri kasutusluba	40

registreeritud:
telekommunikatsioonivõrgu opereerimise teateid 57
telekommunikatsiooniteenuse teateid 65

korraldatud:
kaabeltelevisioonivõrgu loa konkursse 3
numeratsiooni kasutusloa konkursse 1

antud raadiosagedusala kasutuse kinnitusi 87
registreeritud lõppseadmete vastavuse teateid 65

reserveerimisi tehtud:
numeratsioonivahemikule 320
tunnuskoodile 15
lühinumbriks 48

Järelevalve toiminguid läbi viidud kokku:1922, neist 1886 järelevalve osakonnas (JVO) ja 36 tururegulatsiooni osakonnas (TRO), millest:

õigusrikkumisi avastatud kokku 276: TRO 7 ja JVO 269;
ettekirjutusi 92: TRO 7 / JVO 85;
HÕS protokolle 10 (JVO);
kohtumenetlusi 11: TRO 1 / JVO 10;

Järelevalve toiminguid läbi viidud:
turujärelevalve büroos 329
Tallinna büroos 302
Tartu büroos 410
Pärnu büroos 532
Kohtla-Järve büroos 313

KOOSSEIS LÄBI 10 AASTA

JÜRI JÕEMA	1991	PEADIREKTOR *
RAIVO TAPPO	1991	
VEERA TEREŠTŠENKOVA	1991	TEHNILISE PLANEERIMISE OSAKONNA JUHATAJA ASETÄITJA
LJUDMILLA ANDREJEVA	1991-1992	
ANTS RIMM	1991-1992	
IRINA HANSMAN	1991-1998	
IIRI KITSING	1991-1993	
HEINO KREINTAL	1991-1992	
TÕNIS KROON	1991-1994	
JU MATSINA	1991-1993	
SVETLANA MOHNATŠOVA	1991-1992	REGISTREERIMISE BÜROO JUHATAJA
HEINO PILISNER	1991-1993	
AARNE PIHLA	1991-1993	JÄRELEVALVE TEENISTUSE JUHATAJA
ETE RAKITIN	1991-2000	PEARAAMATUPIDAJA
URMAS TAMMEKUNN	1991-1993	DIREKTORI ASETÄITJA
JAANUS VAINU	1991-1997	
INDREK VARUS	1991-1994	PEAINSENER
JELENA VASSILJEVA	1991-1998	
REET VOKK	1991-1991	KAADRIINSPEKTOR-JURIST
IMMANUEL - ALEKSANDER JOONSOO	1992	PÄRNU BÜROO JUHATAJA
ELLE KLOOSTER	1992	RAADIOLUBADE BÜROO JUHATAJA
ARVO RAMMUS	1992	PEADIREKTORI ASETÄITJA
KUNO HELLERMANN	1992-2000	TURU JA TEENUSTE PLANEERIMISE BÜROO JUHATAJA
EERO KARU	1992-1994	
URMAS KRUSELL	1992-1999	TEHNIKA OSAKONNA JUHATAJA
ARNO MEIDRA	1992-1997	
MAIA MILITS	1992-1992	
ELOR MANNIMÄGI	1992-1998	
RAIVO NIGUL	1992-2000	LUBADE OSAKONNA JUHATAJA
ÜLLE PAULUS	1992-2000	MAJANDUSJUHATAJA
RAIGO PIILBERG	1992-1994, 2001	
MERIKE REINTAM	1992-1995	
RAUNO RÜTKINEN	1992-1992	
REIN SULG	1992-1993	
REIN TREUFELD	1992-1995	ARENDUSE JA ANALÜÜSI OSAKONNA JUHATAJA

HELLE-MAI TÄHT	1992-1998	PERSONALISPETSIALIST
SIRJE PREEB	1993	
REET TARM	1993	
JÜRI LAIDNA	1993-1998	
TOOMAS LAUSMA	1993-1995	
MARGIT RAMMUS	1993-1996	
VÄINO SIILBEK	1993-1997	
VILLU TIITSEN	1993-1993	
MANIVALD HALJAS	1993-1994	
KIRSTI VIHERMÄE	1993-1998	
ÜLO ÖNNEPALU	1993-1996	
KRISTIINA KENK	1994	
MARJE RÜÜTMAA	1994	
HILJA SOOMAN	1994	PEARAAMATUPIDAJA OSAKONNA JUHATAJA
JAAN TALISAAR	1994	
VÄINO TOOMPALU	1994	
BIRGIT VALGMA	1994	
AGO ELLER	1994-1994	
KALJU KAIN	1994-1996	
JÜRI PÖÖBEL	1994-1996	
TEET RAUDSEPP	1994-1995	
ERVIN RODES	1994-1996	TEHNILISE REGULATSIOONI JA NORMIDE OSAKONNA JUHATAJA
KAI RÕÕMUSSAAR	1994-1994	
OLEV REIMO	1994-1996	
GEORG AHERO	1995-1996	JURIST-NÕUNIK
VALTER RATNER	1995-1996	TEHNIKA OSAKONNA JUHATAJA
TATJANA NIGUL	1996	
ÜLO RÄTSEP	1996	ARENDUSBÜROO JUHATAJA
TÕNU TARIKAS	1996	
MAARJA OTSA	1996-1997	
LEELO SULLAKATKO	1996-1996	
MARGO FINGLING	1996-1997	
MARJE KASEORG	1996-1997	
JELENA RAUD	1996-1998	
IRINA SAVINOVA	1996-2000	

JULIA AROLD	1997	LUBADE OSAKONNA JUHATAJA
URMAS KÜTIMETS	1997	
LIINA LAIN	1997	RAADIOSIDE ARENGU BÜROO JUHATAJA
ZOJA METSIS	1997	
ERIKA ADAMS (MERIRAND)	1997	KASUTUSLUBADE BÜROO JUHATAJA
KRISTA KASE	1997-1997	
AIME MÜLLER	1997-1998	
KRISTEL NIGOL	1997-1998	
VIKTOR PÄÄSUKENE	1997-1999	
KATRIN ROHTLAAN	1997-1997	
MARIKO KALLAS	1998	
AIN KILKSON	1998	
SILVE KIVINUKK	1998	PERSONALIUHT
VALENTINA NIKKEREVA	1998	
TARMO OSMAN	1998	TURUREGULATSIOONI OSAKONNA JUHATAJA
JUHAN ROOS	1998	
PEETER TILK	1998	
MATI TÕNTS	1998	
ELVIRA VAAS	1998	
JÜRI VARDA	1998	TALLINNA BÜROO JUHATAJA
HEIKI AHONEN	1998-1998	
LEMBIT BLAUHUT	1998-1999	
OLEG KANGUR	1998-1998	
ENDEL KALJULÄTE	1998-2000	
RAIVO KUJ	1998-1999	
MARGUS NIINE	1998-1998	
INGMAR NURMISTE	1998-2000	
ANU PAULUS	1998-1999	
SILVI PERTLAS	1998-1998	
MIHHAIL PITK	1998-2001	
REIN POOLAK	1998-2000	ÜLDOSAKONNA JUHATAJA
SVEN SOESON	1998-2000	JURIIDILINE NÕUNIK
ANN TIEDEMANN	1998-1998	
RASMUS BLUM	1999	
MARGIT JAASKA	1999	
JAAK JÕESOO	1999	TEHNILISE PLANEERIMISE OSAKONNA JUHATAJA

KAIMO JÄRVIK	1999	TURUJÄRELEVALVE BÜROO JUHATAJA
MERLE JÜRMANN	1999	
KADRI KASKA	1999	
PEETER KOKK	1999	
KÜLLI KOPELMAA	1999	
KALEV KUTPRI	1999	
ARTUR LEPIK	1999	
HELERI LOOMET	1999	
JANEK NEPPO	1999	TEHNILISTE NÕUETE BÜROO JUHATAJA
IVAR NURSTE	1999	
ANDRES PUUTSA	1999	
TOIVO PÖLLUPÜÜ	1999	
HARRI REIMAND	1999	LOADINGIMUSTE BÜROO JUHATAJA
JAAN RÜNKLA	1999	
LEO SELJAMÄE	1999	
LAURI SIIM	1999	ARENDUSNÕUNIK
VELLO SOODLA	1999	TARTU BÜROO JUHATAJA
ALLAR SOONESTE	1999	
MARGE TEE	1999	
RAIN TORN	1999	
GUIDO TREES	1999	
ANNE TUISK	1999	
JEVGENI TÕRSA	1999	
ANU VEIDENBERG	1999	
MIHKEL VISKUS	1999	JÄRELEVALVE OSAKONNA JUHATAJA
RIVO METS	1999	
INGA VÄHI	1999	
KAI REMMELKOOR	1999	
TAMBET ASI	1999-2000	
MARJU ANNUK	1999-2001	
MARGO EVARDSON	1999-2000	
KERSTI LEOK	1999-2000	
OLGA MORGUN	1999-1999	
PEETER MURUMÄGI	1999-2001	
HELVE MÄLLO	1999-2000	

TIINA PILL	1999-1999	
DMITRI POLSTJANOV	1999-2000	
PRIIT PÄÄSUKENE	1999-1999	
ILMAR RILLO	1999-2000	
URMAS SILDNIK	1999-2000	ÜLDOSAKONNA JUHATAJA
ELEN SUURKÜLA	1999-1999	
TATJANA SIBALOV	1999-1999	
TOOMAS TAMBUR	1999-1999	TARIIFIDE JA KONKURENTSI BÜROO JUHATAJA
RAIVO TUUTMA	1999-2001	MAJANDUSANALÜÜSI JA PLANEERIMISE OSAKONNA JUHATAJA
OLGA TSVETAJEVA	1999-1999	
ERMO TÄKS	1999-2000	
INDREK TÄRNO	1999-1999	LOATINGIMUSTE BÜROO JUHATAJA
MIHKEL VALK	1999-1999	JÄRELEVALVE OSAKONNA JUHATAJA
MADIS VALVIK	1999-2000	
PRIIT SOOM	1999-2000	KASUTUSLUBADE BÜROO JUHATAJA
TAAVI AASMA	2000	
URMAS EINBERG	2000	INFOOSAKONNA JUHATAJA
MARGE ENSLING	2000	INFOOSAKONNA JUHATAJA ASETÄITJA
OLIVER GAILAN	2000	
ANNE GRAU	2000	
MAIA IVASK	2000	
LADA JOSTINA	2000	
JAANUS KAIK	2000	
ERVIN KONT	2000	
JAAN KORK	2000	
KAIA KULLA	2000	LUBADE OSAKONNA JUHATAJA ASETÄITJA
MAIRIS KUNGLA	2000	
ALLAN LEPIK	2000	
ALAR LOITME	2000	
IRENA LUKAS	2000	
PEETER LUTSOJA	2000	
VLADIMIR MAKSIMOV	2000	
REIN MÄESALU	2000	

SIIRI MÖLDRE	2000	
KAIRI KAASIK-AASLAV	2000	
IVO NÄRO	2000	ÜLDOSAKONNA JUHATAJA
MARET OTS	2000	
JÜRI PEDAI	2000	JÄRELEVALVE OSAKONNA JUHATAJA ASETÄITJA
RAIGO PIILBERG	2000	
RAIVO PRIKS	2000	TURU JA TEENUSTE BÜROO JUHATAJA
ANU RAID	2000	
MIRJAM RANNULA	2000	
ANATOLI REPO	2000	
MARJU RIHKRAND	2000	
JÜRI ROSENVALD	2000	INFOTEHNOLOOGIA BÜROO JUHATAJA
ALAR-ANTS SMIRNOV	2000	TURUREGULATSIOONI OSAKONNA JUHATAJA ASETÄITJA
KATRINE SOESON	2000	
AIVAR SOOL	2000	JURIIDILINE NÕUNIK
LARISSA ŠMELJOVA	1999	KOHTLA-JÄRVE BÜROO JUHATAJA
GERLI TAMMELA	2000	
MERLE TAMRA	2000	TARIIFIDE JA KONKURENTSI BÜROO JUHATAJA
LEMBI TASANE	2000	
TÕNIS TOOME	2000	TURVAJUHT
ZOJA TOTSKAJA	2000	
HELVE TROON	2000	TEGEVUSLUBADE BÜROO JUHATAJA
ARNE TUNIS	2000	
KATRE TÄTTE	2000	
ULVI VALDARU	2000	
SIRJE VALTENBERG	2000	
EVA KANA	2000-2001	
GERLI KASK	2000-2001	
ANDREI KJAHRENOV	2000-2000	
TANEL KUUM	2000-2001	
JÜRI LICHFELD	2000-2000	LUBADE OSAKONNA JUHATAJA ASETÄITJA
RIIVO LÕOKE	2000-2000	TURVAÜLEM
TÕNU PAALIMAA	2000-2001	

HELEN PAPPEN	2000-2000
GITTA TAMMISTE	2000-2000
TARMO TANILAS	2000-2001
JÜRI TAMM	2001
LIIA JÕGIS	2001
URSULA KLEIN	2001
MART LAAS	2001
KARIN LEMBER	2001
PEETER MARIPUU	2001
LIISI MOKS	2001
HELIKO NAVA	2001
RANDO SIRAK	2001-2001
MARIKA TUGA	2001
MARKO AASA	2001
ALEKSEI SOLOVJOV	2001

* Välja on toodud struktuuriüksuste juhtide kõrgeim ametikoht Elekterside Inspeksioonis/Sideametis töötamise perioodil.